

Magazyn grupy REMONDIS

REMONDIS AKTUALNOŚCI

remondis.pl

Ochrona klimatu dzięki recyklingowi

Mniej CO₂ dzięki zwiększonemu
odzyskowi materiałów

REMONDIS
AKTUALNOŚCI
online na stronie
remondis-aktuell.com

Gaz cieplarniany

Gospodarka recyklingowa już dziś aktywnie obniża emisję CO₂. Możliwe jest coś więcej

Wertstoffprofis

Wczesne edukowanie dzieci w kwestiach efektywnej ochrony zasobów naturalnych

Stanąć na wysokości zadania

XERVON buduje rusztowanie dla wieży kościelnej wysokiej na 92 metry

Ochrona klimatu dzięki recyklingowi

Strona 4

Dzięki współpracy z firmą
REMONDIS hotel Steigenberger
otrzymał nagrodę za działania zgodne
ze zrównoważonym rozwojem

Strona 18

Ambitny projekt rozwojowy

Strona 26

AKTUALNOŚCI

- 4 Ochrona klimatu dzięki recyklingowi
- 8 Biodopady zapewniają dobry klimat
- 9 Uzupełnienie innowacyjnych strategii
- 10 Już od najmłodszych lat można uczyć się o segregacji odpadów
- 12 Brązowy pojemnik to najlepsze rozwiązanie
- 14 Zmiana pokoleniowa w gremiach Grupy RETHMANN
- 16 Pod słońcem Australii

SERWIS

- 26 Ambitny projekt rozwojowy
- 28 Szerokie spektrum usług
- 30 Szczyt możliwości
- 32 Gospodarka prywatna – więcej miejsc pracy za sprawą jakości i efektywności

INFORMACJE W SKRÓCIE

- 40 Niemieckie stowarzyszenie hotelowe wybiera REMONDIS jako „preferowanego partnera”
- 40 Holandia: REMONDIS przejmuje komercyjną zbiórkę odpadów od Twente Milieu
- 41 Aktualności dotyczące zgodności
- 41 REMONDIS informuje o możliwościach kariery zawodowej podczas Business Day 2014

RECYKLING

- 18 Dzięki współpracy z firmą REMONDIS hotel Steigenberger otrzymał nagrodę za działania zgodne ze zrównoważonym rozwojem
- 20 Recykling o dużym znaczeniu
- 21 Spółka REMONDIS zostaje wyróżniona jako jedno z trzech najbardziej dbających o zrównoważony rozwój dużych przedsiębiorstw niemieckich w 2014 roku
- 22 Optymalnie wyszkoleni menedżerowie operacyjni
- 24 Energia dla miasta Schwerin

WODA

- 34 Rozwiązania problemów związanych z wodą w Indiach
- 36 Nowa współpraca sektora prywatnego z publicznym – spółka REMONDIS Aqua w Polsce
- 38 Woda pitna – czysta i bezpieczna
- 39 Nurkowie przemysłowi w akcji

LUDZIE

- 42 Bohaterowie klimatu
- 43 Fotorelacja

Dane firmy

Wydawca: REMONDIS SE & Co. KG // Brunnenstraße 138 // 44536 Lünen // Deutschland // T +49 2306 106-515 // F +492306 106-530 // remondis.com // info@remondis.com
Redaktor naczelny: Michael Schneider // Projekt: www.atelier-14.de // Wydruk: Lonnemann, Selm

Thomas Conzendorf, członek zarządu REMONDIS

Drodzy Czytelnicy!

W związku z globalnymi wysiłkami zmierzającymi do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, zwłaszcza CO₂, Niemcy wyznaczyły sobie ambitne cele klimatyczne. W kontekście zobowiązań wynikających z Protokołu w Kioto społeczność międzynarodowa chce ograniczyć globalne ocieplenie do maksymalnie 2°C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej. Według rządu federalnego Niemcy powinny ograniczyć emisje o co najmniej 40 procent do 2020 roku i od 80 do 95 procent do 2050 roku względem poziomu emisji CO₂ z roku 1990. Cel ten zostanie osiągnięty przede wszystkim poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii i poprawę efektywności energetycznej.

Jednoczesna rezygnacja z energii atomowej przypomina eksperyment o niejasnym zakończeniu, który przy najmniejszych nawet zakłóceniach przyprawia techników sieciowych o zimny pot na czole. W skrajnych przypadkach w wyniku intensywnego rozwoju źródeł energii odnawialnej można oczekiwać wahań do 14 gigawatów na godzinę, które muszą być kompensowane jako podstawowe obciążenie poprzez energię uzyskaną z paliw kopalnych. To utrudnia realizację celów klimatycznych rządu federalnego w zakresie, który wymaga poszukiwania alternatywnych oszczędności. Tu z pomocą może przyjść gospodarka recyklingowa. Abstrahując od faktu, że nasza branża jest jedyną, która ewoluowała od emisji CO₂ poprzez składowanie materiałów organicznych po rzeczywistą redukcję gazów cieplarnianych w wyniku recyklingu i obróbki termicznej, istotne znaczenie ma dodatkowy potencjał ochrony klimatu. Jeżeli teraz rząd wybierze prawidłowy kierunek – kluczowa jest tu ustawa o surowcach wtórnych – i optymalnie wykorzysta materiałowy oraz termiczny potencjał surowców wtórnych w naszych odpadach, będziemy w stanie samodzielnie zrealizować

6 procent założonych celów klimatycznych. Dowiodły tego badania prowadzone przez instytut Fraunhofer UMSICHT.

Jako jedno z największych przedsiębiorstw w branży recyklingu, gospodarki wodnej oraz innych usług REMONDIS już dzisiaj ma znaczący wkład w ochronę klimatu i oszczędność zasobów. Chcielibyśmy osiągnąć jeszcze więcej. Ogólnokrajowe wprowadzenie do użytku bioodpadów jest przy tym ważnym krokiem na drodze do bardziej zrównoważonej przyszłości. Komunalne i prywatne przedsiębiorstwa coraz częściej zbliżają się do siebie w staraniach o zapewnienie przyszłym pokoleniom nadającego się do życia, zdrowego środowiska. Jeszcze przedwczesne byłoby mówienie o zmianie trendu, ale gdy dąży się do realizacji wielkich celów jedno jest pewne: Współpraca jest podstawą sukcesu!

Pojęcie zrównoważonego rozwoju może być używane zbyt często, najlepiej opisuje jednak wymagania, z jakimi muszą już dziś zmierzyć się wszystkie branże i przedsiębiorstwa z sektora prywatnego. U wielu naszych klientów kompletne potwierdzenie własnej skuteczności zrównoważonego rozwoju przerodziło się w tym czasie w model biznesowy. I tak dzięki REMONDIS Steigenberger Hotel Group osiągnęła najlepsze wskaźniki w recyklingu nie tylko w swojej branży. Dzięki wyróżnionej naszym certyfikatem zrównoważonego rozwoju koncepcji „zielonych konferencji” (green meetings) przedsiębiorcy z branży hotelarskiej zyskują unikatową wartość na rynku. Chętnie udzielimy wsparcia!

Wasz

Thomas Conzendorf

Ochrona klimatu dzięki recyklingowi

DZIESIĘĆ TEZ NA TEMAT WKŁADU GOSPODARKI RECYKLINGOWEJ W GLOBALNĄ OCHRONĘ KLIMATU

Zmiana polityki energetycznej ma wraz ze stopniowym przejściem na elektromobilność umożliwić osiągnięcie do 2020 roku wyznaczonych celów dotyczących ochrony klimatu. Jest to nadzieja, która jak dotąd się nie spełniła. Ze względu na szybką rezygnację z energii atomowej rozwój odnawialnych źródeł energii nie potrafił sprostać zapotrzebowaniu, również pod względem problemu podstawowego obciążenia sieci. Wskutek tego udział energii produkowanej ze źródeł kopalnych w elektrowniach węgla brunatnego i kamiennego jeszcze wzrósł, a wraz z nim wzrosła emisja CO₂. Dlatego ochrona klimatu może być skuteczna tylko wtedy, gdy uwzględniona zostanie branża, której jak dotąd jako jedynej udało się z emitora gazów cieplarnianych stać się branżą przyczyniającą się do redukcji ich emisji. Gospodarka recyklingowa ma jeszcze wiele do zaoferowania w zakresie ochrony klimatu.

Naukowcy biją na alarm. Należy pilnie zintensyfikować wysiłki w celu ochrony klimatu

Redukcja emisji gazów cieplarnianych o 40 procent w porównaniu do roku odniesienia 1990 nie powiedzie się tylko dzięki zmianie polityki energetycznej. Potrzeba więcej recyklingu

Mimo dotychczasowych starań stężenie gazu cieplarnianego, którym jest dwutlenek węgla (CO₂), w atmosferze osiągnęło poziom 400 cząstek na milion (ppm). Stockholm Resilience Centre, instytut badawczy uniwersytetu w Sztokholmie zajmujący się problemami ekologicznej zdolności adaptacji naszej planety oraz zapewnieniem podstaw do zachowania życia, obliczył bezpieczną granicę na poziomie 350 ppm, przy której według aktualnych modelowych obliczeń globalne ocieplenie musi pozostać na poziomie poniżej 1,5 stopnia. Ludzkość porusza się więc obecnie w tak zwanej strefie niepewności. Zgodnie z tym badaniem od poziomu 450 ppm rozpoczyna się strefa wysokiego ryzyka. Istnieje pilna potrzeba podjęcia działań zmierzających do aktywizacji i optymalizacji dodatkowych lub znanych źródeł służących ochronie klimatu.

Stowarzyszenie „Ochrona klimatu poprzez gospodarkę recyklingową”

REMONDIS wspólnie z różnymi ekspertami i instytucjami z dziedziny gospodarki oraz ekologii utworzył stowarzyszenie „Ochrona klimatu poprzez gospodarkę recyklingową”. Celem stowarzyszenia, realizowanym w ramach inicjatywy KlimaExpo.NRW, jest rozwijanie u decydentów ze świata polityki i gospodarki oraz osób odpowiedzialnych świadomości możliwości redukcji emisji gazów cieplarnianych poprzez lepszy rozwój i optymalizację gospodarki recyklingowej. W tym celu stowarzyszenie opracowało dziesięć tez, które unaoczniają potencjał w zakresie poprawy ochrony klimatu.

10 TEZ NA TEMAT WKŁADU GOSPODARKI RECYKLINGOWEJ W GLOBALNĄ OCHRONĘ KLIMATU

01

Globalne zmiany klimatyczne będą przyczyną znacznych zmian w naturalnym obiegu materii i energii, co będzie miało odczuwalne skutki w codziennym życiu wielu ludzi.

Dlatego zwalczanie zmian klimatycznych jest głównym zadaniem polityki środowiskowej w XXI wieku. Wymaga ono działań o zasięgu globalnym realizowanych na szczeblu ponadpaństwowym, skoncentrowanych na redukcji emisji gazów szkodliwych dla klimatu, takich jak CO₂ i metan.

02

We wszystkich społeczeństwach przemysłowych emisja szkodliwych dla klimatu gazów jest skorelowana ze stopniem rozwoju gospodarki energetycznej i produkcji przemysłowej, stopniem mobilności społeczeństwa i służącymi do tego środkami technicznymi oraz z konkretnym ukierunkowaniem gospodarki recyklingowej.

Ze względu na ogromne koszty rozwoju technicznego lub zmian w gospodarce energetycznej, produkcji i mobilności, na których pokrycie zdecydowało się niewiele krajów, na całym świecie gospodarka recyklingowa ma specjalną, kluczową rolę w osiągnięciu celów klimatycznych. Inwestycje w odzysk surowców i bardziej efektywne przetwarzanie termiczne są relatywnie niższe i szybsze w realizacji, mają za to bezpośredni pozytywny wpływ na redukcję emisji gazów cieplarnianych.

03 Gospodarka recyklingu i zagospodarowana odpadów to jedyna branża w Niemczech, której udało się z emitora CO₂ zostać branżą przyczyniającą się do redukcji emisji CO₂.

Już choćby tylko ze względu na wdrożony w Niemczech w latach 1990–2005 zakaz składowania odpadów organicznych na wysypiskach śmieci gospodarka odpadami osiągnęła tu redukcję emisji CO₂ w wysokości 28,4 mln ton równoważnika CO₂ – również dlatego, że metan jako gaz wysypiskowy ma 21-krotnie większe szkodliwe oddziaływanie na klimat niż CO₂. Również osiągnięcie wyznaczonych na 2020 rok celów klimatycznych rządu federalnego może się udać tylko pod warunkiem wsparcia i dalszego rozwoju gospodarki recyklingowej.

04 Ogółem Niemcy dążą do redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2020 roku o 40 procent w odniesieniu do roku 1990.

Warunkiem osiągnięcia tego celu jest według Federalnego Ministerstwa Ochrony Środowiska realizacja zobowiązania całej Europy do redukcji gazów cieplarnianych o 30 procent. Od momentu ostatecznego wejścia w życie technicznej instrukcji w sprawie odpadów komunalnych w 2005 roku w Niemczech emisje metanu związane z wysypiskami śmieci nie są uwzględniane w bilansie. Mimo to gospodarka odpadami posiada udowodniony licznymi badaniami potencjał aż do 6 procent całkowitej redukcji emisji gazów cieplarnianych w Niemczech.

05 Osiągnięcie tych celów jest możliwe tylko dzięki wykorzystaniu całego zawartego w odpadach potencjału materiałowego i energetycznego.

Musi temu towarzyszyć stworzenie i wdrożenie odpowiednich prawnych wytycznych zgodnych z postępową gospodarką recyklingową. Wymaga to ideowego wsparcia i woli wszystkich frakcji politycznych.

06 Według badania przeprowadzonego przez instytut INFA odpady w Niemczech kryją w sobie niewykorzystany jak dotąd dodatkowy potencjał surowców wtórnych w ilości do 95 kilogramów na jednego mieszkańca rocznie, co odpowiada dodatkowej całkowitej ilości wynoszącej prawie 7,8 mln ton.

Z przeliczenia tego potencjału surowców wtórnych na równoważnik CO₂, dokonanego przez prof. dr. inż. Martina Faulsticha we współpracy z instytutem Fraunhofer UMSICHT, wynikają możliwości zmniejszenia emisji CO₂ o kolejne 1,6 mln ton. Odpowiada to ok. 6 procentom wolumenu celów klimatycznych realizowanych do roku 2020. Zwiększenie tego potencjału zakłada wyznaczenie maksymalnie ambitnych wskaźników zbiórki i recyklingu odpadów w nowej ustawie o surowcach wtórnych przez Federalne Ministerstwo Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Reaktorów (BMU).

07 Szczególne znaczenie wśród frakcji materiałowych przypada odpadom organicznym. Według danych Federalnego Urzędu Statystycznego w latach 1985–2002 ilość odpadów organicznych poddanych obróbce znacznie wzrosła.

Potem przyrost zbieranych odpadów zwolnił. W 2012 roku w Niemczech poddano obróbce biologicznej około 15 mln ton odpadów organicznych, z czego 80 procent poprzez kompostowanie, a 20 procent poprzez fermentację do produkcji biogazu. BMU spodziewa się, że ten stosunek do 2020 roku ulegnie wręcz odwróceniu na korzyść produkcji biogazu. Wraz z ustalonym na dzień 1 stycznia 2015 roku wprowadzeniem w całych Niemczech pojemnika na odpady organiczne oczekiwane jest dalsze znaczne zwiększenie zbieranych ilości. Selektowna zbiórka odpadów organicznych jest warunkiem skutecznego zarządzania obiegiem substancji organicznych i odżywczych, które przed selektywną zbiórką były w znacznym stopniu odpowiedzialne za emisje metanu. Tylko z odpadów organicznych pochodzących z selektywnej zbiórki można wyprodukować wysokiej jakości kompost i pozostałości po fermentacji, wykorzystywane w rolnictwie, ogrodnictwie i do produkcji biogazu w elektrowniach blokowych. Dlatego pilnie konieczny jest rozwój kompostowania jako naturalnego obiegu materii, jak i produkcja biogazu poprzez fermentację. Siłą napędową tego rozwoju jest kolejny raz gospodarka recyklingowa.

Wezwanie dla polityków:
większe zbieranie + większy recykling = mniejsza emisja CO₂

„REMONDIS obecnie poddaje recyklingowi już 30 mln ton surowców i obniża tym samym zarówno zużycie zasobów i degradację krajobrazu, jak i emisję gazów cieplarnianych. Jesteśmy gotowi uczynić jeszcze więcej”.

Thomas Conzendorf, członek zarządu REMONDIS

08

Dalszy potencjał ochrony klimatu tkwi w termicznym przetwarzaniu odpadów pozostałych w instalacjach spalania śmieci i we współspalaniu paliw alternatywnych.

Wprawdzie zgodnie z hierarchią odpadów w obowiązującej europejskiej dyrektywie ramowej w sprawie odpadów pierwszeństwo ma zasadniczo recykling materiałowy, to stuprocentowy odzysk materiałów nie wydaje się w przewidywalnym czasie możliwy do realizacji ani pod względem technicznym, ani ekonomicznym. Dlatego konieczne jest zwiększenie termicznej i elektrycznej skuteczności istniejących instalacji oraz – zmodernizowanie przestarzałych linii spalania albo całkowite ich zamknięcie, uwzględniające malejące ilości odpadów pozostałych.

09

Również na poziomie UE należy znacznie poprawić warunki ramowe związane z polityką dotyczącą odpadów.

W tym celu Komisja UE musi uwydatnić znaczenie ochrony zasobów i ustalić obowiązujące jednolite standardy ochrony środowiska w całej UE, zamiast je jeszcze bardziej łagodzić, co jest obecnie rozważane. Dlatego nieodzowna jest zmiana europejskiej dyrektywy ramowej w sprawie odpadów pod względem europejskich wysiłków na rzecz propagowania zrównoważonego rozwoju.

10

Głównym filarem w przypadku wszystkich działań w zakresie propagowania zrównoważonego rozwoju są konsumenci.

Zarówno podmioty gospodarki recyklingowej, jak i politycy powinni nieustannie przybliżać ogółowi społeczeństwa – poprzez ukierunkowane kampanie informacyjne i inicjatywy edukacyjne – bezpośredni związek pomiędzy zachowaniami konsumenckimi i prawidłową segregacją śmieci a ochroną klimatu i środowiska. Oprócz prywatnych i gminnych inicjatyw edukacyjnych owocne byłoby wprowadzenie przedmiotu szkolnego „zrównoważony rozwój”, obejmującego kwestie ochrony środowiska i klimatu w całej ich złożoności we wszystkich grupach wiekowych i rodzajach szkół.

(Źródła: BMU, Öko-Institut, INFA, Fraunhofer UMSICHT)

Rząd federalny dzięki długo oczekiwanej ustawie o surowcach wtórnych ma możliwość nadania prawidłowego kierunku, aby wykorzystać dodatkowy potencjał wynoszący 6 procent wolumenu celów klimatycznych realizowanych do roku 2020. Dzięki odpowiednim działaniom, takim jak ustalenie znacznie ambitniejszych wskaźników zbiórki i recyklingu odpadów, Niemcy mogłyby nie tylko zostać mistrzem świata w eksporcie i recyklingu, lecz również w dziedzinie ochrony klimatu. REMONDIS już dzisiaj w znacznym stopniu przyczynia się do osiągnięcia tego celu w swoich ponad 500 zakładach w 34 krajach.

Aktualna ekspertyza dotycząca wkładu gospodarki recyklingowej w ochronę klimatu jest opublikowana na remondis-aktuell.com

Bioodpady zapewniają dobry klimat

Więcej informacji można znaleźć na stronie klima-expo-nrw.de

BIOGAZOWNIA W COESFELD SANLAGE TO PROJEKT ZAKWALIFIKOWANY DO PROGRAMU KLIMAEXPO.NRW

Projekt zoptymalizowanego zagospodarowania bioodpadów w powiecie Coesfeld znalazł się na początku tego roku na liście projektów zakwalifikowanych do programu KlimaExpo.NRW. Na targach KlimaExpo.NRW prezentowane są innowacyjne i nowoczesne projekty z zakresu ochrony klimatu w Nadrenii Północnej-Westfalii, które uwzględniają czynniki ekologiczne, społeczne oraz ekonomiczne. Projekt współpracy spółki REMONDIS z powiatem Coesfeld uzyskuje w ten sposób status oficjalnego projektu referencyjnego w zakresie ochrony klimatu, co wskazuje na pewną tendencję wkraczającą daleko poza granice Nadrenii Północnej-Westfalii.

„Dzięki konsekwentnemu wykorzystaniu potencjału energetycznego i surowcowego bioodpadów udało się również obniżyć opłaty za usuwanie odpadów. Cieszy mnie to szczególnie, gdyż w ten sposób pokazujemy, że ochrona klimatu oraz oszczędności ekonomiczne nie są sprzecznymi celami”, wyjaśnia dr Heinrich Dornbusch, prezes zarządu KlimaExpo.NRW.

W powiecie Coesfeld segregacja odpadów jest już stosowana od wielu lat, dzięki czemu osiągnięto w nim wysoki poziom zbiórki. „W ubiegłym roku na terenie powiatu uzbieraliśmy ponad 39 000 ton bioodpadów. Odpowiada to 181 kg na mieszkańca – ten wynik można uznać za wartość szczytową w całym kraju związkowym”, przekonuje Konrad Püning, starosta powiatu. Wykorzystanie biogazu jako odnawialnego źródła energii do produkcji prądu i energii cieplnej pozwala zaoszczędzić rocznie około 5000 ton CO₂. Zysk bioenergii przypadający na bioodpady pozwala na zaopatrzenie w energię ciepłą do 1400 typowych gospodarstw domowych. Dzięki produkowanemu biogazowi firma REMONDIS i powiat Coesfeld zwiększają regionalne bezpieczeństwo energetyczne.

Projekt zagospodarowania bioodpadów w powiecie Coesfeld jest dla targów KlimaExpo.NRW wzorcowym przykładem siły napędowej, jaką jest ochrona klimatu. Poprzez włączenie biogazu do sieci przesyłowych gazu ziemnego uzyskuje się nie tylko zastąpienie energii kopalnej 1:1.

39 000 t
bioodpadów

Ze 181 kilogramów zebranych bioodpadów na mieszkańca powiat Coesfeld jest niemieckim numerem jeden

5000 t
CO₂

Oszczędność emisji CO₂ w tym rolniczym regionie jest wzorcowa

1400
gospodarstw
domowych

Wytworzony biogaz starcza na zasilanie w ciepło 1400 gospodarstw domowych

Uzupełnienie innowacyjnych strategii

Znane globalne zasoby fosforu się kurczą, a poza tym znajdują się tylko w niewielu pozaeuropejskich krajach wydobywających ten surowiec. Prowadzi to do powstawania zależności ekonomicznej

KONTYNUACJA I ROZWÓJ NOWYCH TECHNIK SKUTECZNEGO RECYKLINGU FOSFORU

Już od dawna osady ściekowe są wykorzystywane do nawożenia. Z oczywistego powodu: osady zawierają fosfor – ważny składnik naturalnego obiegu materii. Rząd federalny chciałby potwierdzić skuteczność wykorzystania osadów ściekowych w nawożeniu pól. Pojawiają się w związku z tym pytania: W jaki sposób można w przyszłości zapewnić nawożenie dla celów rolniczych? I co się stanie z fosforem zawartym w osadach ściekowych?

Jedenaście niemieckich stowarzyszeń, wśród nich Deutscher Bauernverband (DBV), Bundesverband der Deutschen Entsorgungs-, Wasser- und Rohstoffwirtschaft e.V. (BDE) oraz Verband kommunaler Unternehmen e.V. (VKU), zebrali się razem i ustaliło główne założenia nowej strategii dotyczącej osadów ściekowych. Stowarzyszenia opowiadają się za kontynuacją wykorzystywania wysokiej jakości osadów ściekowych w rolnictwie i dla celów pielęgnacji terenów zielonych, gdyż pozwala to efektywnie wykorzystać fosfor, azot i substancje organiczne.

REMONDIS już od dawna intensywnie zajmuje się tą kwestią. Od ponad 20 lat firma oferuje nawozy organiczne produkowane ze szlamu do gleb wykorzystywanych pod uprawy i tereny zielone. Nawozy o gwarantowanej jakości mają wiele zalet: są skuteczne, wydajne i bezpieczne. Służą zarówno do odżywiania roślin, jak i do poprawy parametrów gleb. Ich stosowanie wyraźnie zwiększa zawartość substancji odżywczych, pierwiastków śladowych i próchnicy. Przy tym cała zawartość fosforu trafia do bilansu składników nawozowych. Spółka córka REMONDIS – RETERRA Service GmbH – co roku w ten sprawdzony sposób wprowadza prawie 10 000 ton fosforu z powrotem do naturalnego obiegu.

Ponadto można dopasować różne warianty nawozów fosforowych i azotowych do potrzeb specyficznych dla plodowianu oraz do indywidualnych wymagań lokalizacji. Gleby są dzięki temu nawożone w sposób precyzyjnie dostosowany do ich składu i wyrównujący braki określonych substancji odżywczych.

W przypadku osadów ściekowych, których przetwarzanie na nawozy nie wchodzi dzisiaj w rachubę, stowarzyszenia stawiają na alternatywne możliwości odzysku fosforu. Przywiązują przy tym wagę do ponownego wykorzystywania również fosforu z osadów ściekowych poddawanych obróbce termicznej. Kwestię ważności odzyskiwana cennego fosforu przedstawia analiza malejących na całym świecie zasobów tego surowca, którego w samych tylko Niemczech rocznie potrzeba 170 000 ton. REMONDIS i jego spółka zależna REMONDIS Aqua posiadają innowacyjne rozwiązania TetraPhos, RePhos i ThomPhos służące do wykorzystania zasobów.

Specjalistą w zakresie zaopatrzenia rolnictwa w fosfor jest AGRAGENT®, dział spółki córki REMONDIS – firmy RETERRA

Wysokiej jakości nawozy produkowane ze szlamu mogą pokryć do

20%

zapotrzebowania na fosforany w rolnictwie

Spółka zależna REMONDIS, firma RETERRA Service GmbH przywraca rocznie około

10 000 t

fosforu do naturalnego obiegu materii

W Niemczech zużywa się rocznie

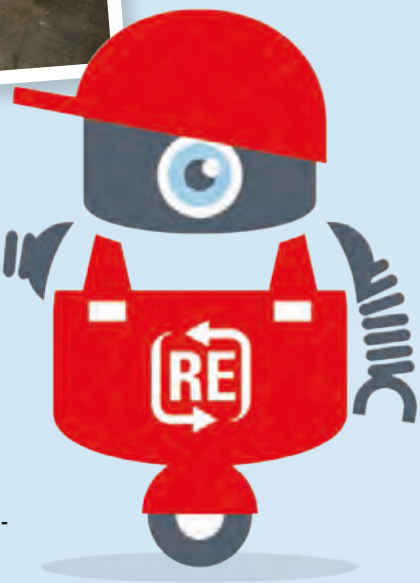
170 000 t

fosforu

Już od najmłodszych lat można uczyć się o segregacji odpadów

NOWE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE PROGRAMU EKSPERCI DS. SUROWCÓW WTÓRNYCH PO RAZ PIERWSZY PUBLIKOWANE NA TARGACH DIDACTA W HANOWERZE

Zasoby naturalne są ograniczone. Choć od dawna o tym wiadomo, nadal nie przywiązuje się do tej kwestii odpowiedniej uwagi. Zbyt rozrzutnie postępuje się z zapasami takich surowców, jak drewno, minerały i metale. Tylko jeśli nauczymy się wykorzystywać surowce naturalne w sposób wydajny, będą one dostępne także w przyszłości w wystarczającej ilości. To najwyższy czas, aby zająć się zwiększaniem świadomości ekologicznej! Właśnie w tym celu przygotowaliśmy materiały dydaktyczne programu EKSPERCI DS. SUROWCÓW WTÓRNYCH, które po raz pierwszy zostały zaprezentowane na targach didacta. Materiały cieszyły się ogromną popularnością wśród osób zajmujących się wychowawców i pedagogów oraz spotkały się z pozytywnym odbiorem.

Największe targi edukacyjne w Europie w Hanowerze trwały pięć dni. Ponad 750 wystawców zaprezentowało swoją ofertę dla przedszkoli, szkół i szkół wyższych, a także materiały szkoleniowe i materiały do kształcenia zawodowego. Zespół programu EKSPERCI DS. SUROWCÓW WTÓRNYCH ze spółki REMONDIS brał udział w targach już po raz

drugi. Pierwszy raz zespół uczestniczył w nich w 2013 roku. Wszystko zaczęło się dwa lata temu od gry planszowej o tej samej nazwie oraz arkuszy roboczych. Obecnie jest to kompleksowy projekt obejmujący przedstawienia teatru dydaktycznego oraz inne wydarzenia, takie jak udział w święcie organizowanym przez prezydenta Niemiec w Berlinie.

Zwycięzcy losowań cieszyli się z atrakcyjnych nagród związanych z tematem odpadów

Nowe materiały koncentrują się przede wszystkim na przekazaniu kompleksowej wiedzy oraz na aktywności dzieci

Na targach didacta skupialiśmy się przede wszystkim na udzieleniu szczegółowych porad

Projekt edukacyjny rozwija się dalej

Ale to nie wszystko. W ubiegłym roku w ramach tego projektu edukacyjnego powstały kompleksowe i zorientowane na praktykę materiały dydaktyczne dla przedszkoli i szkół podstawowych, dzięki którym dzieci mogą już od najmłodszych lat uczyć się dbać o środowisko oraz prawidłowo segregować śmieci. Johanna Spinn – kierownik projektu EKSPERCI DS. SUROWCÓW WTÓRNYCH – wyjaśnia koncepcję nowych materiałów: „Przykładamy wagę do tego, aby nie tylko przekazywać wiedzę na temat prawidłowej segregacji odpadów i recyklingu, ale aby dzieci same poprzez zabawę doszły do pewnych wniosków”. Na targach didacta w Hanowerze po raz pierwszy zaprezentowano te materiały opinii publicznej i spotkały się one z bardzo dobrym przyjęciem. Po szczegółowych rozmowach z pedagogami i wychowawcami rozdano 1000 zbiorów materiałów dla przedszkoli oraz dla szkół podstawowych. Również po targach zespół projektu EKSPERCI DS. SUROWCÓW WTÓRNYCH był bardzo zajęty – należało odpowiedzieć na liczne zapytania.

Jaki jest cel programu?

Celem edukacji ekologicznej jest uświadomienie dzieciom i dorosłym, że odpady nie są tak naprawdę śmieciami, ale surowcami wtórnymi wyprodukowanymi z bezcennych surowców naturalnych. Ponadto należy sobie zdawać sprawę, że każde gospodarstwo domowe może przyczynić się do ponownego wprowadzenia tych surowców wtórnych do obiegu i ich wykorzystania dzięki prawidłowej segregacji. Ta wiedza na temat odpadów jest przekazywana w przedszkolach w formie zabawy, np. poprzez naklejanie naklejek z rysunkami symbolizującymi odpady na plakaty przedstawiające odpowiednie kontenery, a zajęcia lekcyjne w szkole podstawowej realizowane są w oparciu o zeszyt zadań podzielony na rozdziały tematyczne. Ponadto zbiór materiałów dydaktycznych dla szkół podstawowych zawiera plakaty z sześcioma obiegami

surowców, które są opracowywane przez dzieci w grupach, a także płytę DVD z różnymi nagraniami dotyczącymi recyklingu. „Nasze kompleksowe materiały są dokładnie dopasowane do potrzeb danej grupy roboczej i mogą zostać zastosowane przez wychowawców i pedagogów bezpośrednio w danej placówce edukacyjnej”, wyjaśnia Johanna Spinn.

Szkoły na poziomie gimnazjalnym stanowią kolejną grupę docelową

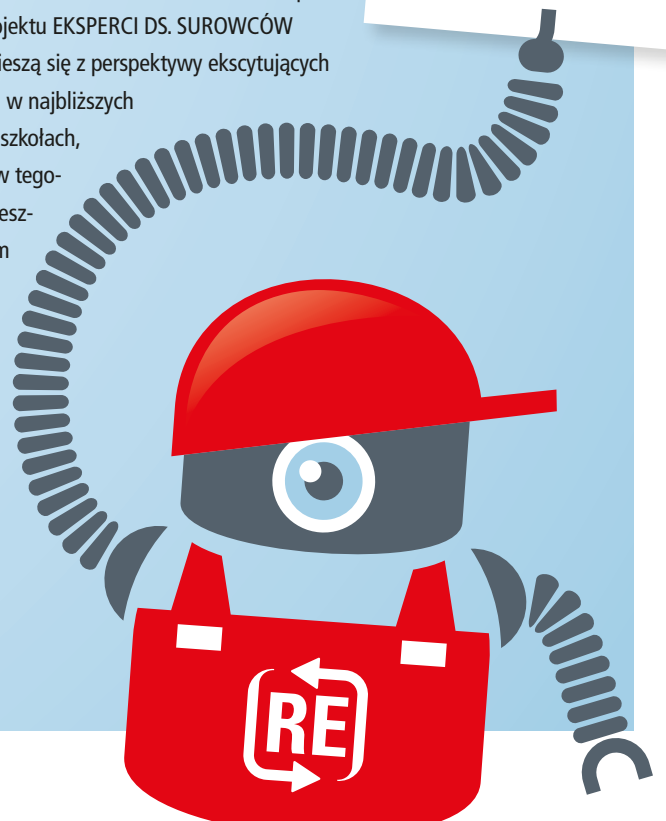
Udział w targach didacta został wykorzystany nie tylko w celu zapoznania nauczycieli z materiałami dla przedszkoli i szkół podstawowych. Pytaliśmy także pedagogów ze szkół na poziomie gimnazjalnym o konieczność opracowania materiałów lekcyjnych dotyczących takich tematów, jak kurczenie się zasobów naturalnych oraz recykling. Niemal 300 wypełnionych ankiet stanowi podstawę do opracowania materiałów dla szkół gimnazjalnych i chcemy to zrobić w tym roku, aby zaprezentować je na kolejnych targach didacta. „Chcemy, aby młodzi ludzie z entuzjazmem podchodzili do ochrony zasobów naturalnych oraz ochrony środowiska. Jest to stały proces, który powinien obejmować całą edukację – od szkoły podstawowej do szkół średnich”, mówi Johanna Spinn. Członkowie zespołu projektu EKSPERCI DS. SUROWCÓW WTÓRNYCH już teraz cieszą się z perspektywy ekscytujących zadań, jakie czekają ich w najbliższych miesiącach zarówno w szkołach, jak i poza nimi. Udział w tegorocznym święcie dla mieszkańców organizowanym przez prezydenta został już zaplanowany.

Nowe materiały projektu EKSPERCI DS. SUROWCÓW WTÓRNYCH dla przedszkoli i szkół podstawowych są dostosowane do możliwości dzieci, a ich celem jest uczenie przez zabawę

Dzięki nowym materiałom dydaktycznym dzieci już od najmłodszych lat uczą się chronić naturalne zasoby

Jeszcze więcej informacji dostarczają dwa filmy i sekwencja zdjęć, opublikowane na stronach remondis-aktuell.com oraz wertstoffprofis.de

Brązowy pojemnik to najlepsze rozwiązanie

POZYSKIWANIE ODPADÓW BEZPOŚREDNIO Z GOSPODARSTW DOMOWYCH ZAPEWNIĄ OPTYMALNE MOŻLIWOŚCI UTYLIZACJI

Odpady organiczne to w zasadzie nie odpady, tylko zasoby. Służą do wytwarzania kompostu lub produkcji energii: naturalne resztki z gospodarstw domowych i ogrodów są trwale użyteczne i dlatego szkoda ich wyrzucać do szarego pojemnika. Zgodnie z ustawą o gospodarce recyklingowej w celu zwiększenia utylizacji odpadów organicznych od początku roku powinna istnieć możliwość ich selektywnej zbiórki. Nowelizacja ustawy niewiele jednak zmieniła w powszechnej praktyce.

Mimo obowiązku selektywnej zbiórki odpadów organicznych pojemnik na odpady organiczne nie jest jeszcze rozpowszechniony w całym Niemczech. Federalny Urząd ds. Ochrony Środowiska wychodzi z założenia, że od 57 do 69 podmiotów zobowiązanych do utylizacji nie było w stanie 1 stycznia 2015 roku zaoferować selektywnej zbiórki wszystkich odpadów organicznych bezpośrednio z gospodarstw domowych.

Nie istnieje wyraźna data miast i powiatów do wdrożenia selektywnej zbiórki poprzez wprowadzenia brązowego pojemnika. Doświadczenie pokazuje jednak, że jest to najlepszy sposób, aby w szerokim zakresie wykorzystać ekologiczny potencjał odpadów organicznych. W końcu nie każdy jest gotów ponieść nakłady czasowe i logistyczne w celu dostarczenia odpadów organicznych do centralnego punktu zbiórki.

Zbiórka bezpośrednio z gospodarstw domowych zwiększa w związku z tym pozyskiwane ilości. Ponadto ze względu na wygodę zyskuje aprobatę mieszkańców, co zwiększa motywację do współdziałania i sortowania.

Materiał wyjściowy na kompost lub energię

W kwestii zbiórki odpadów organicznych REMONDIS od dawna stawia na rozwiązania, które zapewniają gminom i ich mieszkańcom maksimum komfortu i tym samym pierwszorzędne efekty utylizacji. Spektrum usług obejmuje udostępnianie brązowych pojemników o różnych pojemnościach, sprawny odbiór materiałów oraz kompletne zarządzanie procesami recyklingu. Materiał biologiczny jest wykorzystywany do produkcji dobrej jakości kompostu, substratów i mulczu o wysokiej zawartości składników odżywczych lub jako materiał wyjściowy do produkcji energii neutralnej dla klimatu.

Z dala od pozostałych odpadów: biomasa to surowiec, który powinien być wykorzystywany w możliwie jak największym zakresie

Także przy przeważającej strukturze wielkomijskiej brązowy pojemnik w Essener Stadtgebiet może być udostępniany w całym regionie

Essen: wzór do naśladowania

Do prekursorów zbiórki odpadów organicznych należy spółka Entsorgungsbetriebe Essen GmbH (EBE), partnerstwo publiczno-prawne, w którym miasto Essen ma 51 procent udziałów, a REMONDIS 49 procent. Już od prawie 20 lat, dokładnie od roku 1996, miasto Essen ugruntowuje oddzielne procedury zbierania bioodpadów. W 2002 r., po wcześniejszym przeprowadzeniu próby modelowej i udanej fazy początkowej w wielu dzielnicach miasta, oferta objęła całe Essen. Dzisiaj brązowy pojemnik ma swoje stałe miejsce w tej metropolii Zagłębia Ruhry. Używanych jest prawie 30 000 pojemników, które są opróżniane co 14 dni w ramach usługi częściowej.

Właściciele w Essen mogą dobrowolnie zamawiać w EBE brązowe pojemniki do prywatnych gospodarstw domowych i firm. Do wyboru są różne rozmiary pojemników – o pojemnościach od 80 l aż do 1,1 m³. Korzystanie z pojemników jest odpłatne, ale korzystne. Mimo opłat użytkownicy odnoszą korzyści finansowe. Kto się bowiem zdecyduje na selektywną zbiórkę odpadów organicznych, może zmniejszyć objętość swojego szarego pojemnika, a to oznacza więcej pieniędzy w portfelu.

Punkty zbiórki jako rozsądne uzupełnienie

Gałęzie i ścięte trawy, obierki, fusy z kawy, wióry i welna drzewna: EBE zapewnia informacje dotyczące prawidłowego sortowania odpadów wrzucanych do brązowych pojemników. Nie są prowadzone szeroko zakrojone akcje promocyjne dotyczące odpadów organicznych – nie ma takiej potrzeby. Sелеktywna zbiórka odpadów organicznych już od dawna stała się dla mieszkańców Essen powszechną praktyką.

W uzupełnieniu do brązowych pojemników na terenie miasta utworzonych zostało sześć punktów zbiórki, w których można oddawać odpady zielone. Przy ilości do jednego metra sześciennego usługa jest bezpłatna. Jest to z korzyścią dla prywatnych właścicieli ogrodów: dzięki dodatkowej ofercie mogą uporać się z odpadami w czasie ich nasilonego powstawania, a przy okazji zadbać o to, żeby cenne substancje biologiczne były trwale zabezpieczone przed pozostałymi odpadami.

Kolorowe trio:

EBE z Essen stawia na kombinację szarych, niebieskich i brązowych pojemników

Zmiana pokoleniowa w gremiach Grupy RETHMANN

SPÓŁKI BRANŻOWE MAJĄ WIĘKSZE KOMPETENCJE DECYZYJNE

Na przełomie roku rodzinne przedsiębiorstwo zmieniło skład zarządu i rady nadzorczej Grupy RETHMANN Beteiligungs SE oraz jej trzech spółek branżowych, dokonując tym samym zmiany pokoleniowej. W wyniku zmian personalnych RETHMANN SE & Co. KG jako holding finansowy schodzi na drugi plan; autonomiczne spółki branżowe REMONDIS, Rhenus i SARIA zyskały większe kompetencje decyzyjne.

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

W ramach konsekwentnego rozwoju liczącej ponad osiemdziesiąt lat tradycji przedsiębiorstwa rodzinnego rada nadzorcza i zarząd wykonują kolejny krok na drodze realizacji historii sukcesu przedsiębiorstwa

Ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 r. dr Peter Nölke – w wieku siedemdziesięciu lat – złożył rezygnację z członkostwa w radzie nadzorczej RETHMANN Beteiligungs SE. Przez 15 lat, od 1999 roku, jako członek rady nadzorczej aktywnie wspierał przedsiębiorstwo, dzieląc się swoim doświadczeniem i udzielając wielu cennych wskazówek. „W imieniu akcjonariuszy Grupy Rethmannem pragnę podziękować dr. Nölke za jego wkład i podkreślić oraz docenić jego dobre rady oraz konstruktywne wsparcie udzielane przez te wszystkie lata”, mówi dr Martin Rethmann, przewodniczący rady nadzorczej RETHMANN Beteiligungs SE.

Również w dniu 31 grudnia 2014 r. Reinhard Lohmann zrezygnował z członkostwa w zarządzie RETHMANN Beteiligungs SE i został powołany do rady nadzorczej spółki. Od ponad 35 lat piastował wiodące stanowiska, a przez ostatnich siedem lat był prezesem zarządu. W tym czasie obrót firmy wzrósł z 35 mln DM do ponad 12 mld euro. Dr Martin Rethmann: „Już sam ten wzrost zasługuje na złożenie Panu Lohmannowi słów uznania i wyrażenia wdzięczności przez akcjonariuszy rodzinnego przedsiębiorstwa. Cieszymy się, że pan Lohmann jako wiceprzewodniczący rady nadzorczej będzie nadal wspierać rozwój Grupy RETHMANN Beteiligungs SE, doradzając jej i ją nadzorując”. Zarząd Spółki tworzą obecnie Ludger i Klemens Rethmann, przy czym Klemens Rethmann jest jego prezesem.

Dr Martin Rethmann przejął funkcję przewodniczącego rady nadzorczej zarówno w REMONDIS, jak i w SARIA. Jako wiceprzewodniczący rady nadzorczej obu spółek Reinhard Lohmann będzie również w nadchodzących latach wspierać rozwój obu przedsiębiorstw. Natomiast skład rady nadzorczej REMONDIS pozostaje niezmienny.

W rezultacie tych zmian udziałowcy RETHMANN SE & Co. KG zdecydowali, że w przyszłości decyzje podejmowane w trzech spółkach branżowych REMONDIS SE & Co. KG, SARIA SE & Co. KG i Rhenus SE & Co. KG będą miały znacznie bardziej kompleksowy zakres. W tym względzie na posiedzeniach rady nadzorczej spółek branżowych i spółki matki dostosowano odpowiednie regulaminy, aby konsekwentniej realizować założony cel, jakim jest „przyznanie większych kompetencji decyzyjnych autonomicznym spółkom branżowym Grupy RETHMANN”. W rezultacie kontynuowana jest zmiana spółki RETHMANN SE & Co. KG z nadrzędnej, decyzyjnej jednostki zarządzającej w holding finansowy.

W ciągu 35 lat, przez które przedsiębiorstwem zarządzał powołany do rady nadzorczej, były prezes zarządu, Reinhard Lohmann, ta rodzinna firma osiągnęła zwiększenie obrotów z pierwotnych 35 milionów DM do około 12 miliardów euro dzisiaj

Pod słońcem Australii

NOWOŚCI OD REMONDIS NA PIĄTYM KONTYNENCIE

Także w Australii inicjatywa REMONDIS w zakresie zrównoważonego rozwoju jest aktywnie realizowana. W jedynym kraju na kuli ziemskiej, który zajmuje cały kontynent, najszybciej zauważono konsekwencje lekkomyślnego obchodzenia się z klimatem, kiedy to nad głowami Australijczyków pojawiła się dziura ozonowa. Od tego czasu ochrona środowiska i klimatu ma w Australii najwyższy priorytet. Czemu więc nie połączyć kwestii recyklingu i energii słonecznej? W końcu słońce świeci często naprawdę mocno.

Połączenie recyklingu i energii solarnej wytycza drogę przyjaznej dla klimatu przyszłości Australii

Od ponad dziesięciu lat grupa REMONDIS działa w regionie Port Macquarie na Złotym Wybrzeżu między Sydney i Brisbane i cieszy się opinią niezawodnego partnera w zakresie rolnictwa, obsługi podmiotów gospodarczych i ogrodnictwa oraz gmin, dostarczając wysokiej jakości kompost dla ich potrzeb. Oprócz tego australijska spółka-córka REMONDIS odpowiada za ekonomiczne zbieranie i przetwarzanie odpadów gospodarczych w regionie.

Pod koniec 2014 roku REMONDIS zapowiedziała przedłużenie umowy na eksploatację i zarządzanie kompostownią tunelową w Port Macquarie na kolejne dziesięć lat. Wiążą się z tym pewne usprawnienia techniczne, które możliwe były między innymi dzięki implementacji systemu SCADA. SCADA to skrót od „supervisory control and data acquisition” i oznacza optymalizację instalacji poprzez przetwarzanie i kontrolę danych technicznych w czasie rzeczywistym.

Stacja przeładunkowa REMONDIS na Mugga Lane

Jednym z kluczowych punktów zoptymalizowanej infrastruktury instalacji jest nowa instalacja solarna na dachu kompostowni tunelowej. Zamontowano ogółem 176 paneli solarnych o mocy 250 watów każdy do wytwarzania energii nieszkodliwej dla klimatu. Elektrownia słoneczna została zaprojektowana i zainstalowana specjalnie dla REMONDIS przez Harelec Services, lokalne przedsiębiorstwo z Port Macquarie, które wyspecjalizowało się w indywidualnych instalacjach solarnych. System będzie produkować około 67 500 kilowatogodzin prądu solarnego rocznie i pozwoli

176 paneli solarnych

Nowa instalacja solarna na dachu kompostowni tunelowej składa się z 176 paneli słonecznych

67 500 kWh

Z mocą całkowitą 67 500 kWh prądu z energii słonecznej system ten pozwala uniknąć emisji ponad 60 ton CO₂ rocznie

zaoszczędzić ponad 60 ton emisji CO₂. Połączona instalacja solarna i recyklingowa jest jedną z największych na piątym kontynencie, a jej wkład w ochronę klimatu ma charakter wzorcowy dla całego kraju. Podczas uroczystego otwarcia instalacji, burmistrz Port Macquarie, Peter Besseling, zwrócił uwagę na ogromne zaangażowanie REMONDIS. Eksploatacja i zarządzanie kompostowni okazało się być bardzo korzystne dla całego regionu i dało istotne impulsy gospodarce. Od uruchomienia REMONDIS przetworzyła pół miliona ton materiału organicznego na wysokiej jakości kompost, a oprócz tego poddała obróbce znaczne ilości odpadów nie nadających się do przetwarzania materiałowego, w ten sposób znacząco przyczyniając się do ochrony klimatu. O nowej instalacji solarnej burmistrz wypowiedział się następująco: „To imponujące rozszerzenie obiektu, świadczące o ciągłym rozwoju efektywności operacyjnej”.

Dla REMONDIS ta instalacja jest kolejnym kamieniem milowym na drodze do utworzenia długofalowego obiegu gospodarczego w Australii, przede wszystkim w aspekcie przetwarzania odpadów organicznych. Wraz z rozbudową instalacji REMONDIS wspiera lokalną gospodarkę, w ścisłej współpracy z Port Macquarie Hastings Council, a w perspektywie długoterminowej tworzy dodatkowe miejsca pracy w regionie.

Nowe zamówienia w aglomeracji Sydney i na Sunshine Coast

Także w aglomeracji Sydney i w innych regionach Australii REMONDIS góruje nad konkurentami. W Wollongong i Shellharbour, około 80 kilometrów na południe od Sydney, przedsiębiorstwo pozyskało zamówienia na zbieranie, przetwarzanie i utylizację wszelkich odpadów z gospodarstw domowych, odpadów nadających się do recyklingu i odpadów organicznych. Umowa z Shellharbour obejmuje dodatkowo tzw. kerbside collections – dodatkowe oczyszczanie otoczenia ulic, włącznie z opróżnianiem publicznych kontenerów na odpady. Wollongong to dziewiąte pod względem wielkości miasto w Australii, liczące niecałe 200 000 mieszkańców, a sąsiednie Shellharbour zamieszkuje 65 000 osób. Także w jednym z największych okręgów Australii, Sunshine Coast, REMONDIS uzyskała zamówienie na zbieranie odpadów komunalnych.

Długofalowym celem przy wszystkich tych aktywnościach jest przeobrażenie australijskiej gospodarki odpadami na bardziej zrównoważoną w rozumieniu ochrony klimatu i środowiska. W tym kontekście REMONDIS można uznać za jednego z prekursorów nowych bodźców na piątym kontynencie.

Także na Sunshine Coast REMONDIS odpowiada za zarządzanie odpadami

Sekwencja zdjęć o REMONDIS Australia jest dostępna na remondis-aktuell.com

Dzięki współpracy z firmą REMONDIS hotel Steigenberger otrzymał nagrodę za działania zgodne ze zrównoważonym rozwojem

„ZIELONE KONFERENCJE” (GREEN MEETINGS) UCZYNIŁY Z GRUPY STEIGENBERGER RYNKOWEGO LIDERA W DZIEDZINIE ORGANIZACJI IMPREZ SPEŁNIAJĄCYCH ZAŁOŻENIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

W dziedzinie zrównoważonych pakietów konferencyjnych Steigenberger Hotel Am Kanzleramt w Berlinie realizuje projekt pilotowy służący rozwojowi przyszłych standardów dla koncernów. Goście otrzymują wyłącznie oferty konferencji objętych programem kompletnej kompensacji CO₂. Ta kampania na rzecz zrównoważonego rozwoju jest możliwa między innymi dzięki certyfikowanemu systemowi zarządzania odpadami opracowanemu przez REMONDIS.

„Zielone konferencje” (green meetings) stanowią wyróżnik w branży hote-larskiej

Koncepcja „Green Meetings by Steigenberger” bazuje na pięciu kluczowych elementach: organizacja, dostawy, utylizacja, sprzęt i zaopatrzenie. Organizacja renomowanej grupy hotelowej opiera się na certyfikowanym systemie zarządzania środowiskiem zgodnym z normą ISO 14001. Wyznaczony pełnomocnik ds. odpowiedzialności korporacyjnej i założona specjalnie w tym celu grupa robocza ds. środowiska zapewniają wspólnie z partnerem atmosfair kompensację emisji CO₂ podczas imprez. Oznacza to również możliwość przybycia koleją, co jest rozwiązaniem neutralnym pod względem CO₂.

Ponadto hotel został zaplanowany i wykonany według standardów Niemieckiego Stowarzyszenia Budownictwa Zrównoważonego (DGNB). Zgodny z koncepcją zrównoważonego rozwoju i przyjazny dla środowiska projekt hotelu w Berlinie

został nagrodzony złotym certyfikatem DGNB. Istotne przy tym były również związane z emisją oddziaływanie na środowisko, zużycie energii oraz możliwość oceny.

Steinberger w 100 procentach polega na zielonej energii elektrycznej z elektrowni wodnej i ciepłowniczej z częściowo odnawialnymi źródłami energii, korzysta z żarówek LED, wymienników ciepła, czujników ruchu, kompleksowej techniki oszczędzania wody, biodegradowalnych środków czystości i ekologicznej pościeli. Również pod względem wyposażenia i gastronomii hotel kładzie duży nacisk na korzystanie z materiałów przyjaznych dla środowiska, certyfikowanej żywności ekologicznej, mikrofiltrowanej wody pitnej z własnej rozlewni i unikanie niepotrzebnego transportu. Wyjątkowe walory wyróżniające berliński hotel przy urzędzie kanclerskim widoczne są na stołach dla gości. Aby zapewnić różnorodność biologiczną, na dachu hotelu ustawiono ule. Własnej produkcji miód jest serwowany na śniadanie i pod własną marką wręczany gościom w prezencie.

Ogromne znaczenia ma sposób usuwania i utylizacji odpadów. Celem, jaki sobie postawiono, jest kompleksowa redukcja emisji gazów cieplarnianych zarówno poprzez optymalny recykling surowców wtórnych, jak i neutralne dla klimatu pozyskiwanie energii w wyniku termicznej obróbki odpadów nienadających się do recyklingu. A to odbywa się nie tylko w Berlinie, ale we wszystkich hotelach Grupy Steigenberger. W tym celu firma REMONDIS opracowała i wdrożyła kompleksową koncepcję zarządzania odpadami polegającą na segregowaniu materiałów wg 17 kategorii i niezależnym monitorowaniu. Założenia koncepcji sprawdziły się w imponującym stopniu. Aktualnie Grupa Steigenberger szczyt

Od lewej do prawej: Torsten K. Schulze, General Manager Steigenberger Hotel Am Kanzleramt, i zastępca dyrektora, Thomas Schneider, odpowiadają w Steigenberger za inicjatywę w zakresie zrównoważonego rozwoju. Christoph Haub, na zdjęciu po prawej stronie, pełni w REMONDIS funkcję Key Account Manager i doradza Grupie Steigenberger we wszystkich kwestiach dotyczących odzysku i recyklingu

Od ponad 80 lat nazwa Steigenberger jest w europejskiej branży hotelarskiej synonimem najwyższej jakości, niezrównanej gościnności i znakomitej obsługi. Wszystkie hotele Grupy Steigenberger – zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne – spełniają wysokie oczekiwania gości.

Steigenberger Hotel Am Kanzleramt wyróżnia się lokalizacją w centrum Berlina. Kancelaria Federalna, Reichstag i główny dworzec kolejowy są oddalone zaledwie o kilka minut drogi.

Usytuowany w centrum Berlina Hotel Am Kanzleramt stanowi nowy sztanदारowy projekt Grupy Steigenberger reprezentujący kompleksową i spełniającą ideę zrównoważonego rozwoju koncepcję „zielonych konferencji” (green meetings), która bazuje na sprawdzonym partnerstwie i certyfikowanych dostawcach. Dzięki kompleksowej koncepcji recyklingu firma REMONDIS zapewnia najwyższe wskaźniki recyklingu we wszystkich niemieckich sieciach hoteli.

się najwyższym wskaźnikiem recyklingu wśród niemieckich sieci hotelowych. Dzięki realizacji certyfikowanej koncepcji zarządzania odpadami opracowanej przez firmę REMONDIS Grupa Steigenberger już od 2012 roku oszczędza około 33 000 ton CO₂ rocznie! Wdrażając koncepcję „zielonych konferencji” (green meetings) w Berlinie, grupa hotelowa konsekwentnie rozwija swoją inicjatywę dotyczącą zrównoważonego rozwoju. Celem jest osiągnięcie przez Green Meetings by Steigenberger wiodącej pozycji w zakresie organizacji imprez spełniających założenia zrównoważonego rozwoju. Duża wartość dodana staje się cechą wyróżniającą Grupę na tle firm konkurencyjnych.

Wysiłek się opłacił. W lutym 2015 r. Steigenberger Hotel Am Kanzleramt został uhonorowany nagrodą „Meeting Experts Green Award” w kategorii „Nachhaltige Veranstaltung” (organizacja imprez zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju) przyznawaną przez stowarzyszenia GCB German Convention Bureau e.V. i Europäischer Verband der Veranstaltungs-Centren e.V. (EVVC). Wyróżnienie jest przyznawane firmom i instytucjom

z sektora eventowego w Niemczech w pięciu kategoriach w celu uhonorowania ich zaangażowania w realizację koncepcji zrównoważonego rozwoju. Christoph Haub, menedżer ds. kluczowych klientów w firmie REMONDIS: „Cieszymy się z faktu, że wraz z naszą szczegółową koncepcją recyklingową możemy wywierać wkład w realizację długofalowego rozwoju Grupy Steigenberger w pełnym znaczeniu tego zwrotu”. Konkretny bilans środowiskowy wszystkich hoteli Steigenberger w Niemczech jest dokumentowany przez REMONDIS wraz ze szczególnym certyfikatem zrównoważonego rozwoju.

REMONDIS wspiera Grupę Steigenberger w realizacji koncepcji recyklingu przewidującej 17 oddzielnych kategorii

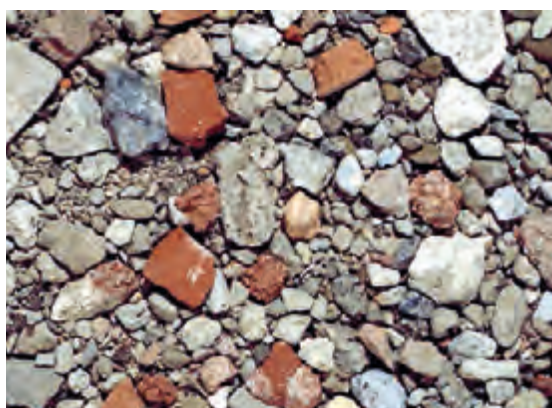

Recycling o dużym znaczeniu

PONAD 90 PROCENT WSZYSTKICH BUDOWLANYCH ODPADÓW MINERALNYCH JEST PONOWNIE WYKORZYSTYWANYCH

W ramach inicjatywy Kreislaufwirtschaft Bau (KWB) (z niem. gospodarka obiegiem surowców w budownictwie) niemieckiej gospodarki budowlanej i utylizacyjnej zaprezentowano w połowie lutego najnowszy raport z kontroli. Liczby w raporcie po raz kolejny pokazują, że budowlane odpady mineralne oraz odpady z robót wyburzeniowych zawierają wartościowe surowce, z których dzięki profesjonalnemu przetworzeniu mogą powstać wysokiej jakości materiały budowlane.

Raport kontroli z 2015 roku „Budowlane odpady mineralne” (podstawa: 2012) można znaleźć w Internecie pod następującym adresem: www.kreislaufwirtschaftbau.de/Arge/KWB_9.pdf

Materiały budowlane wysokiej jakości firmy REMEX
Należąca do grupy REMONDIS spółka REMEX jest znana z produkcji najwyższej jakości mineralnych materiałów budowlanych. Pod znakiem jakości remexit® firma dostarcza najwyższej klasy materiały budowlane z recyklingu, których wysoka jakość jest potwierdzana w odpowiednich kontrolach. Dzięki ściśle określonym właściwościom chemicznym i fizycznym są one gwarancją doskonałych wyników.

W budownictwie podziemnym oraz przy budowie dróg stosowane są różne kruszywa. Służą jako materiał budowlany w przypadku warstw mrozochronnych i nośnych, ale również jako podsypka pod bruk lub materiał wypełniający. Coraz częściej materiały budowlane z recyklingu są stosowane również w przypadku produkcji betonu. Pionierem jest w tej dziedzinie Holandia, która skupia się na wyrobach betonowym o obrobionej powierzchni.

Jasmin Klöckner, prezes związku Bundesvereinigung Recycling-Baustoffe e.V. (BRB): „Jest wiele powodów uzasadniających produkcję materiałów budowlanych z recyklingu. Głównymi zaletami są unikanie powstawania odpadów oraz ochrona mineralnych zasobów naturalnych. Oba te czynniki przyczyniają się do ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego”. Ważne są również korzyści dla ochrony klimatu, ponieważ materiały budowlane można poddawać recyklingowi blisko miejsca ich powstawania. W ten sposób można uniknąć transportu na duże odległości surowców budowlanych oraz mineralnych odpadów budowlanych, dzięki czemu zmniejsza się emisję CO₂.

12%

Materiały budowlane z recyklingu, takie jak remexit®, pokrywają około 12 procent zapotrzebowania na kruszywa niemieckiej gospodarki budowlanej. Zaliczają się one do najważniejszych materiałów wtórnych w tej branży

W całej Europie podczas prac budowlanych i rozbiórkowych powstaje znaczna część odpadów. Co roku w ten sposób tworzy się strumień surowców, który kryje w sobie znaczny potencjał dla recyklingu materiałów budowlanych. Można dzięki temu chronić zasoby naturalne oraz w zrównoważony sposób zoptymalizować ich wykorzystanie. Aktualny raport z kontroli KWB pokazuje, że w Niemczech w 2012 roku ze 192 milionów ton mineralnych odpadów budowlanych 91,2 procenta zostało wykorzystane w sposób przyjazny środowisku. W przypadku gruzu budowlanego oraz materiałów z rozbiórki dróg udział ten był nawet wyższy, dzięki czemu udało się znacznie przekroczyć minimalną wartość ponownego wykorzystania w wysokości 70%, która będzie w przyszłości wymagana na podstawie unijnej dyrektywy ramowej w sprawie odpadów.

„Jest wiele powodów uzasadniających produkcję materiałów budowlanych z recyklingu. Głównymi zaletami są unikanie powstawania odpadów oraz ochrona mineralnych zasobów naturalnych. Oba te czynniki przyczyniają się do ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego”.

Jasmin Klöckner, dyrektor zarządzający stowarzyszenia federalnego Recycling-Baustoffe e.V. (BRB)

Spółka REMONDIS zostaje wyróżniona jako jedno z trzech najbardziej dbających o zrównoważony rozwój dużych przedsiębiorstw niemieckich w 2014 roku

GRUPA PRZEDSIĘBIORSTW POTWIERDZA SWOJE KOMPETENCJE W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

W listopadzie 2014 roku w trakcie uroczystej gali w Düsseldorfie fundacja Stiftung Deutscher Nachhaltigkeitspreis e.V. we współpracy z rządem federalnym po raz siódmy przyznała niemiecką nagrodę zrównoważonego rozwoju. W zeszłorocznym konkursie wzięło udział 550 przedsiębiorstw i 65 gmin. Wyróżnione zostały firmy, które potrafią połączyć sukces ekonomiczny z przejściem odpowiedzialności społecznej oraz z ochroną środowiska. Spółka REMONDIS SE & Co. KG została wybrana przez sześcioosobowe jury jako jedna z trzech firm w kategorii „najlepiej dbające o zrównoważony rozwój duże przedsiębiorstwa niemieckie”.

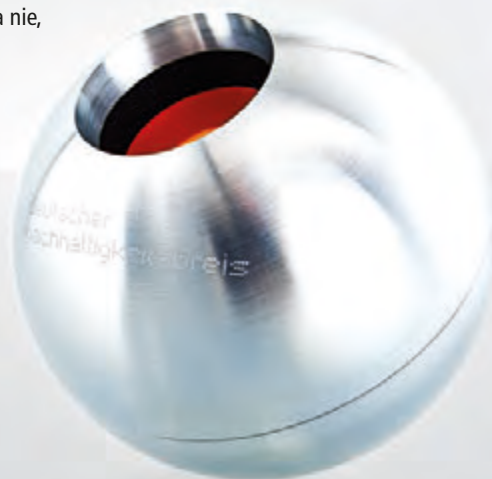
Dyrektor zarządzający REMONDIS, Herwart Wilms, obok Johannes Remmela, Ministra Ochrony Klimatu, Ochrony Środowiska, Rolnictwa, Ochrony Przyrody i Ochrony Konsumentów w kraju związkowym Nadrenia-Westfalia, podczas rozdania nagród

Jury uzasadniło nominację spółki REMONDIS w następujący sposób: „Bezpieczeństwo surowcowe oraz jednoczesna ochrona zasobów należą obecnie do najpilniejszych wyzwań z punktu widzenia ekonomii, ekologii i dbania o interesy społeczeństwa. W związku z tym zwrócić się w kierunku cyrkulacji surowców zapewnia firmie oraz jej zakładowi możliwości stworzenia wartości dodanej oraz zrównoważonego rozwoju. Firma REMONDIS wykorzystuje tę szansę dzięki swojej strategii „REMONDIS. Zmiana podejścia do eksploatacji surowców” oraz koncentruje się na dalszym rozwoju i wdrażaniu nowoczesnych oraz wydajnych metod recyklingu. To rodzinne przedsiębiorstwo udowadnia, że wie,

jak radzić sobie z trudnościami związanymi ze zmianą podejścia do eksploatacji surowców w perspektywie długoterminowej. Wskazuje konkretne rozwiązania oraz nowe kierunki rozwoju gospodarki obiegu zamkniętego oraz wdraża je, wyznaczając jasną, zorientowaną na cel strategię. Dzięki programowi „REMONDIS. Zmiana podejścia do eksploatacji surowców” udało się przejść od utylizacji odpadów do dostarczania wysokiej jakości surowców”.

Dyrektor zarządzający REMONDIS, Herwart Wilms, cieszy się z prestiżu związanego z nagrodą: „Jako przedsiębiorstwo rodzinne zajmujące się gospodarką wodną i recyklingiem, które już od wielu lat opracowuje rozwiązania umożliwiające ochronę zasobów naturalnych, środowiska i klimatu, uważamy zrównoważony rozwój za podstawowy obszar naszej działalności. Cieszymy się z tego wyróżnienia i dziękujemy za nie, również w imieniu ponad 30 000 współpracowników, którzy dzięki swojej pracy i zaangażowaniu przyczynili się do trwałego sukcesu firmy jako jednego z trzech najbardziej dbających o zrównoważony rozwój przedsiębiorstw w Niemczech”.

To wyróżnienie jest dowodem na to, że zrównoważony rozwój nie jest chwilową modą

Optymalnie wyszkoleni menedżerowie operacyjni

REMONDIS I TRS RECYCLING ZACIEŚNIAJĄ WSPÓŁPRACĘ W GRUPIE

REMONDIS®

WORKING FOR THE FUTURE

TSR

THE METAL COMPANY

Ze względu na globalny zasięg działalności firmy REMONDIS kształcenie ustawiczne ma duże znaczenie. Jeden z wielu przykładów stanowią odbywające się co dwa lata specjalistyczne szkolenia dla menedżerów operacyjnych w Niemczech. Pod koniec 2014 r. zostały one po raz pierwszy przeprowadzone jednocześnie przez REMONDIS i spółkę Grupy TSR Recycling. To wspólne przedsięwzięcie odbyło się w mieście uniwersyteckim Magdeburg.

Niemieckie lokalizacje Grupy REMONDIS są certyfikowanymi zakładami utylizacyjnymi. Oznacza to, że każdy menedżer operacyjny jest również odpowiedzialny za zarządzanie działaniami w zakresie gospodarki odpadami oraz ich nadzorowanie. Co dwa lata menedżerowie kończą oficjalnie uznane szkolenie zawodowe.

Współpraca jest intensyfikowana i coraz szerzej realizowana w praktyce

TSR Recycling zatrudnia w całym kraju około 50 dyrektorów filii, którzy jednocześnie pełnią funkcje menedżerskie. Do ubiegłego roku ich szkoleniem zajmowali się wyłącznie specjaliści zewnętrzni. Z inicjatywy działu spółki TSR ds. jakości, bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska, w skrócie QSGU, kształcenie zawodowe zostało zorganizowane na nowo i z jeszcze większym naciskiem na praktykę. Każde szkolenie składa się teraz z dwóch części. W pierwszym bloku referenci zewnętrzni informują o aktualnych zmianach i nowych przepisach prawnych z zakresu ochrony środowi-

8000

W Niemczech obowiązuje ponad 8000 przepisów prawa z zakresu bezpieczeństwa i ochrony środowiska

Wzorcowy recykling metali przez Grupę TSR

Grupa TSR, która od 2006 r. należy do koncernu REMONDIS, ma swoją siedzibę w Niemczech i zajmuje wiodącą pozycję w Europie w dziedzinie recyklingu złomu stalowego i metali nieżelaznych. Grupa TSR zatrudnia na całym świecie około 2600 pracowników w 150 lokalizacjach i gromadzi rocznie ponad siedem milionów ton strumieni materiałów metalowych. Oferta obejmuje zarówno pozyskiwanie, przetwarzanie oraz handel, jak i zarządzanie strumieniem materiałów, a także demontaż i usługi przemysłowe. Recykling metali to wypraktykowany sposób ochrony środowiska i przyczynia się do oszczędności wartościowych surowców pierwotnych i korzystnie wpływa na klimat.

ska lub bezpieczeństwa pracy. Nowością jest moduł, w ramach którego specjaliści wewnętrzni przekazują informacje na temat zagadnień związanych z firmą. Jörg Benn, dyrektor działu QSGU spółki TSR: „Pierwsze wewnętrznie prowadzone szkolenie dla menedżerów operacyjnych zostało bardzo dobrze ocenione przez uczestników”.

Kolejny postępek: Menedżerowie operacyjni uczestniczyli w kursie wraz z pracownikami REMONDIS, co przyczyniło się do efektywniejszej wymiany informacji w ramach całej firmy. Dobre doświadczenia i pozytywne opinie zachęcają organizatorów do kontynuowania owocnej współpracy. W rezultacie szkolenia zawodowe dla menedżerów operacyjnych TSR i REMONDIS również w przyszłości będą organizowane wewnętrznie w ścisłej współpracy z uczestniczącymi firmami.

System do zarządzania ochroną środowiska i bezpieczeństwem pracy

Od początku bieżącego roku kompleksową pracę specjalistów z zespołów QSGU wspomaga nowy system bazy danych. Na tle obowiązujących w samych Niemczech ponad 8000 przepisów prawa z zakresu bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska innowacyjny system umożliwi efektywniejszy przebieg procesów we wszystkich lokalizacjach spółki TSR Recycling. I tak na przykład każda filia ma własną

stronę, która przedstawia m.in. przegląd terminów egzaminów i szkoleń oraz dostępne funkcje pełnomocników i automatycznie o nich przypomina. Dyrektorzy filii za każdym razem otrzymują aktualne informacje na temat stanu prawnego z zakresu ochrony środowiska i wyznaczonych zadań.

Ponadto baza danych dotyczących kontroli i środków umożliwia zoptymalizowane sterowanie i lepszą realizację zadań kontrolnych w dziale. Uproszczone zostało również przekazywanie zadań między poszczególnymi lokalizacjami i powierzenie zadań kontrolnych właściwym osobom odpowiedzialnym. Jörg Benn: „Liczne pomocne funkcje systemu wnoszą istotny wkład w realizację zadań w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa pracy. Dodatkowo stanowi on dla nas praktyczną pomoc – np. przy terminowym odnawianiu certyfikacji”.

Zewnętrzni eksperci w dziedzinie prawa w przyszłości dołączą do referentów w ramach cykli szkoleniowych dla menedżerów operacyjnych

Energia dla miasta Schwerin

SAS POZYSKUJE PRZYJAZNĄ DLA KLIMATU ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ Z ODPADÓW ORGANICZNYCH

SAS

Na początku bieżącego roku nastąpiło oficjalne otwarcie zakładu utylizacji odpadów organicznych spółki Schweriner Abfallentsorgungs- und Straßenreinigungsgesellschaft mbH (SAS). Zakład produkuje neutralną dla klimatu energię z odpadów organicznych, która zasila publiczną sieć energetyczną, co skutecznie przyczynia się do pożądanej neutralności w zakresie emisji CO₂ w stolicy kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie.

SAS oferuje w Schwerinie szeroki zakres usług. Od 1 stycznia 2015 roku należy do nich również opróżnianie brązowych pojemników. Tego samego dnia oficjalnie rozpoczął swoją działalność zakład utylizacji odpadów organicznych tej firmy. Dobrze się złożyło, gdyż odpady organiczne są cennym surowcem dla zakładu utylizacji.

W liczącej 8000 m² hali przyjęć i obróbki w nowym zakładzie odpady organiczne są przygotowywane do fermentacji. Taśmociągi transportują materiał do fermentatora, gdzie mikroorganizmy przy odciętym dopływie powietrza w naturalnym procesie rozkładają masę organiczną. Uwalniany jest przy tym metan i dwutlenek węgla, główne składniki biogazu. Pozyskany biogaz SAS przekształca następnie w elektrociepłowni blokowej w prąd i ciepło.

Wkład w rozwój miasta przyjaznego klimatowi

Zakład utylizacji odpadów organicznych może wyprodukować rocznie aż do 2,6 mln kWh energii przyjaznej dla klimatu. Ilość ta wystarcza do zaopatrzenia około 1000 prywatnych gospodarstw domowych przez okres 12 miesięcy. Większa część pozyskanej energii jest doprowadzana bezpośrednio do publicznej sieci zasilającej. Pozostaje tylko około 0,7 mln kWh na użytek własny. Działalność zakładu znacznie się przyczynia do lepszej ochrony klimatu w mieście Schwerin. „Naszym celem jest miano miasta niesko-

żącego klimatowi. Do roku 2050 stolica kraju związkowego powinna osiągnąć poziom neutralności pod względem emisji CO₂. Budowa tego wysoce nowoczesnego zakładu utylizacji odpadów organicznych to ważny krok na tej drodze”, twierdzi prezydent miasta, Angelika Gramkow.

Postęp jako cel przedsiębiorstwa

Zbudowany i eksploatowany przez SAS zakład powstał zaledwie w ciągu roku. Prace budowlane rozpoczęły się 20 stycznia 2014 roku. Już w październiku rozpoczęły się pierwsze testy działania i sterowania maszyn. Po udanym rozruchu próbnym bez materiału zakład rozpoczął przetwarzanie odpadów organicznych. Z pełnym sukcesem: w listopadzie spółka SAS po raz pierwszy wyprodukowała prąd, który zasilil sieć publiczną. „Pierwsza kilowatogodzina prądu była dla nas ważnym kamieniem milowym”, twierdzi Matthias Hartung, Prezes SAS. „W końcu firma SAS uważa się za nowoczesne przedsiębiorstwo z tradycjami, które chciałoby zaoferować najlepsze rozwiązania dla rzemiosła, handlu i przemysłu oraz mieszkańców miasta Schwerin”.

SAS istnieje już prawie 60 lat. Od 2007 roku REMONDIS posiada 49% udziałów w firmie, reszta należy do stolicy kraju związkowego. Związek dwóch silnych udziałowców wspiera SAS w jej ciągłym rozwoju. Tak więc spółka partnerstwa publiczno-prywatnego zatrudnia dzisiaj prawie

18 000 t

W zakładzie utylizacji odpadów organicznych w Schwerinie można przetworzyć rocznie około 18 000 ton bioodpadów

Więcej informacji można znaleźć na stronie sas-schwerin.de

⚡ **2 600 000 kWh**

Przy użyciu najnowocześniejszej techniki SAS produkuje 2,6 mln kWh prądu elektrycznego, którego większa część trafia do sieci publicznej

➡ **1000**

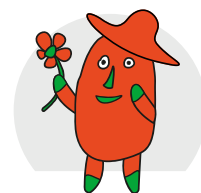
Ilość ta wystarcza do zaopatrzenia około 1000 prywatnych gospodarstw domowych przez okres 12 miesięcy

80 pracowników, o jedną trzecią więcej niż w momencie nabycia udziałów przez REMONDIS.

Inicjatywy na rzecz efektywnej zbiórki odpadów organicznych

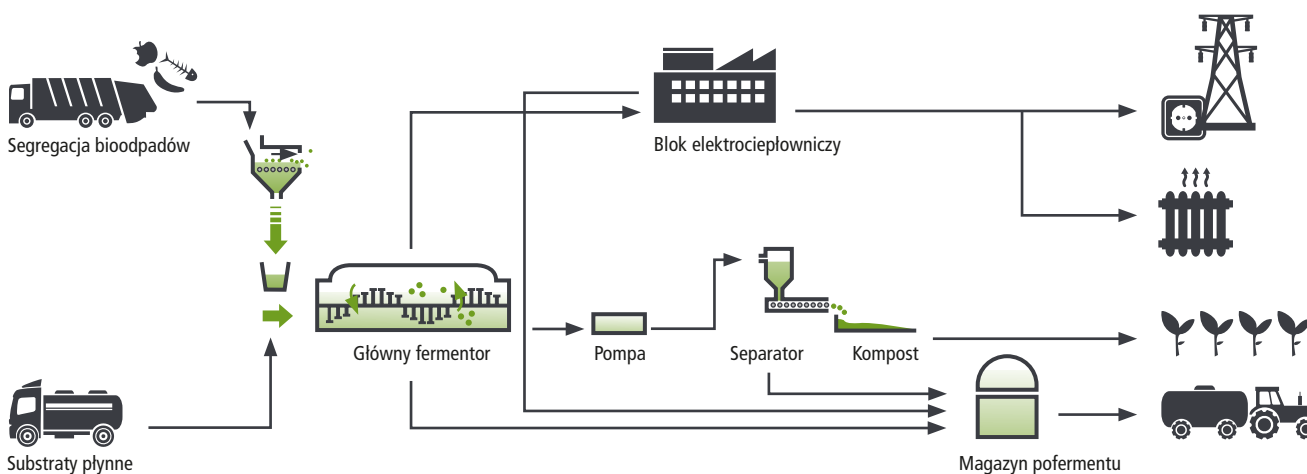
Do szczególnie mocnych stron SAS zaliczają się innowacyjne technologie i różnorodne działania motywujące mieszkańców. Na przykład brązowe pojemniki wydane na początku roku zostały wyposażone w chip z numerem identyfikacyjnym pojemnika. Umożliwia to lokalizację pojemników na odpady organiczne oraz lepsze rozplanowanie tras.

Aby uwrażliwić mieszkańców na kwestię odpadów organicznych, firma SAS korzysta z pomocy maskotki Heiniego. Ten korpulentny, sympatyczny ludzik został zaprojektowany przez 12-letnią dziewczynkę, Lilly Kutta. Prezes SAS, Matthias Dankert informuje: „Naszym celem jest zaznajomienie uczniów z tematem odpadów organicznych. Dzięki maskotce informacje te można przekazać w zabawny sposób. W związku z tym nasza akcja informacyjna przyciąga większą uwagę i możemy w sympatyczny sposób pokazać korzyści płynące ze zbiórki odpadów organicznych”.

Ten korpulentny ludzik został zaprojektowany przez 12-letnią dziewczynkę, Lilly Kutta

Podczas procesu odzysku bioodpadów priorytetowym celem jest utworzenie jak najbardziej zamkniętego obiegu

Ambitny projekt rozwojowy

FES WSPIERA CERTYFIKACJĘ DZIELNICY FRANKFURTU GATEWAY GARDENS

Zrównoważony rozwój to istotny czynnik wpływający na wartość dodaną – nie tylko w przypadku środowiska naturalnego, ale także przedsiębiorstw. Zrównoważony rozwój bazujący na certyfikacji oraz poparty odpowiednią dokumentacją jest bardzo ważny we wszystkich branżach. Projekt Gateway Gardens to pionierskie przedsięwzięcie w gospodarce nieruchomościami i w branży budowlanej. Jego celem jest budowa jednej z największych dzielnic w europejskich miastach, w których funkcjonuje port lotniczy.

Przewaga konkurencyjna
Certyfikaty zrównoważonego rozwoju zwiększają atrakcyjność projektów budowlanych i zainteresowanie inwestycją

Do 2021 roku we Frankfurcie nad Menem ma powstać zupełnie nowa dzielnica – Gateway Gardens. Na dawnym terenie bazy lotniczej Stanów Zjednoczonych Ren-Men, niedaleko lotniska, powstaną budynki o łącznej powierzchni wszystkich kondygnacji wynoszącej 700 000 metrów kwadratowych. W pierwszej kolejności zaplanowano pomieszczenia biurowe i konferencyjne, ale powstaną także hotele, sklepy detaliczne, zakłady gastronomiczne i przemysłu rozrywkowego. Po zakończeniu prac na terenie obejmującym 35 hektarów będzie pracować od 16 000 do 18 000 osób.

Pionier w gospodarce nieruchomościami

Gateway Gardens to wspólny projekt spółki nieruchomościowej oraz miasta Frankfurt. Od samego początku

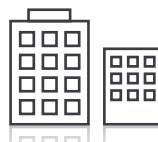
partnerzy projektowi przedstawiali nową dzielnicę miasta jako wzór pod względem zrównoważonego rozwoju. Projekt wspiera spółka FES Frankfurter Entsorgungs- und Service GmbH. Wspólne przedsiębiorstwo, w którym udziały mają miasto i spółka REMONDIS, oparte na współpracy sektora publicznego i prywatnego, opracowało dla dzielnicy Gateway Gardens indywidualny projekt usuwania odpadów.

Spółka troszczy się o powstanie jak najmniejszej ilości odpadów podczas budowy. Jednocześnie jakość powstających odpadów jest na tyle wysoka, że zawarte w nich surowce i energia są optymalnie wykorzystywane. Aby osiągnąć najlepsze możliwe rezultaty, zastosowano odpowiednie materiały oraz różne procesy budowlane.

Do **18 000**

ludzi będzie pracować na tym terenie po ukończeniu inwestycji

700 000 m²

wynosi całkowita powierzchnia kondygnacji budynków

Rotex Wintergarten to część projektu wspólnotowego spółki zarządzającej działkami i miasta Frankfurt

Spółka FES miała również czynny udział we wdrażaniu koncepcji. Zakres świadczonych usług sięga od identyfikacji materiałów do segregacji przez ustalenie punktów zbiórki po optymalizację przepływu materiałów. Dzięki utworzeniu stacji zbioru surowców wtórnych oraz fachowcom odpowiedzialnym za usuwanie odpadów projektanci oraz kierownicy budowy są wspierani bezpośrednio na miejscu.

Przewaga konkurencyjna dzięki zrównoważonemu rozwojowi

„Innowacyjna i wydajna gospodarka odpadami znacznie przyczynia się do zrównoważonego rozwoju planowanej inwestycji”, wyjaśnia Christian Tauchmann, menedżer krajowy w spółce REMONDIS International. W branży budowlanej zrównoważony rozwój już od dawna należy do podstawowych czynników koniecznych do osiągnięcia sukcesu. Dotyczy to w szczególności projektów budowy nieruchomości, których powodzenie na rynku zależy w dużej mierze od uzyskania certyfikatu zrównoważonego rozwoju.

Popularnością cieszą się przede wszystkim certyfikaty przyznawane przez Leadership in Energy and Environmental Design (LEED) oraz Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen (DGNB). Aby uzyskać te certyfikaty, należy jednak spełnić liczne kryteria, które uwzględniają także zrównoważone zarządzanie usuwaniem odpadów. FES wspiera

klientów, którzy muszą spełnić te wysokie wymagania. Firmy z branży nieruchomości mogą w ten sposób znacznie zwiększyć swoje szanse na uzyskanie najlepszych ocen oraz uzyskać przewagę konkurencyjną w kraju i za granicą.

Potwierdzenie ochrony zasobów i klimatu

Ponadto FES oferuje certyfikat zrównoważonego rozwoju, dzięki któremu przedstawiciele handlu i przemysłu mogą potwierdzić swój wkład w ochronę klimatu i zasobów. Unikatowy w skali światowej certyfikat został opracowany przez spółkę REMONDIS oraz niezależny instytut naukowy ATZ. Jest to dobre uzupełnienie certyfikacji obiektu według DGNB lub LEED, które dokumentuje osiągnięte oszczędności su-

„Innowacyjna i efektywna gospodarka odpadami wywiera znaczny wpływ na zrównoważony rozwój inwestycji budowlanych”.

Christian Tauchmann, Country Manager REMONDIS International, odpowiadający w FES za koncepcję zrównoważonego rozwoju gospodarki budowlanej

rowców pierwotnych, energii oraz niższy poziom emisji CO₂. Obliczenia oparte są na bilansie ekologicznym według normy DIN EN ISO 14040. Analizie poddawany jest cały łańcuch procesu – od gromadzenia po utylizację.

Projekt Gateway Gardens spotkał się już z dużym uznaniem pod względem jego zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju. W październiku 2014 roku nowa dzielnica jako pierwsza dzielnica handlowa w Niemczech została certyfikowana przez spółkę Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen. Złoty certyfikat DGNB dla dzielnicy handlowej to najwyższe odznaczenie, jakie mógł uzyskać ten zakrojony na dużą skalę pionierski projekt.

Odpowiedzialny rozwój miasta Spółka FES opracowała specjalnie dla projektu Gateway Gardens plan usuwania odpadów zgodny z kryteriami certyfikatu DGNB

Skaner
kopułkowy
3D

360°

Szerokie spektrum usług

WIDEOMONITORING KANALIZACJI DO INSPEKCI SZYBÓW I SIECI KANAŁÓW

Wszędzie tam, gdzie wytwarzane są ścieki – w prywatnych domach czy w dużych zakładach przemysłowych – należy zgodnie z przepisami regularnie sprawdzać, czy stan systemu przewodów i rur jest nienaruszony, oraz dokumentować te kontrole. Najlepiej poradzą sobie z tym zadaniem eksperci z działu spółki BUCHEN odpowiedzialnego za serwis kanałów, którzy korzystają z najnowocześniejszej technologii monitoringu wideo.

BUCHEN®

WORKING FOR THE FUTURE

Fachowcy z działu serwisu kanałów spółki BUCHEN zajmują się wyłącznie profesjonalnym czyszczeniem, inspekcją oraz kontrolą szczelności kanałów i przewodów ściekowych, przewodów rurowych, szybów i zbiorników ściekowych, oddzielaczy oleju/benzyny, łapaczy tłuszczu, przyłączy instalacji domowych. W trzech lokalizacjach, w Kolonii-Niehl, Duisburgu i Karlsruhe, do dyspozycji pozostaje łącznie 14 specjalnych pojazdów do czyszczenia i konserwacji kanałów, wyposażonych w nowoczesne urządzenia wideomonitoringu. W skład tych urządzeń wchodzi m.in. mobilne systemy kamer, które są umieszczone na różnych wózkach i poruszają się po kanałach dzięki sterowaniu zdalnemu lub, jeśli jest zbyt ciasno, są przesuwane. Gdy wózek przejeżdża przez kanały i rury, kamera rejestruje stan instalacji kanalizacyjnej. Na tej podstawie stwierdza się występowanie usterek oraz ocenia stan instalacji.

Najnowsza technologia w trosce o bezpieczeństwo

Najnowszym nabytkiem zakładu specjalizującego się w serwisie kanałów spółki BUCHEN w Kolonii jest nowoczesna kamera kopułkowa 3D, która oferuje

nieosiągalny dotychczas wgląd w stan szybów i innych pionowych elementów konstrukcji. Kamerę spuszcza się do szybu na specjalnym przewodzie. Podczas wciągania robi ona automatycznie co 5 centymetrów zdjęcia, które są następnie konwertowane na komputerze do obrazu trójwymiarowego. Rezultatem jest bardzo precyzyjny obraz wnętrza szybu, umożliwiający dokładną analizę obserwowanego obiektu. Nowa procedura pozwala zaoszczędzić wiele czasu przy ocenie uszkodzeń, ponieważ dotychczas w tym celu do szybu musiał zejść pracownik, aby ręcznie zebrać dane, co wymagało zachowania złożonych środków bezpieczeństwa. W niektórych przypadkach takie zejście do szybu odbywało się w pełnym ubraniu ochronnym oraz przy zewnętrznym doprowadzaniu powietrza do oddychania.

W przypadku zastosowania kamer obowiązuje następująca zasada: tylko doświadczony inspektor jest w stanie optymalnie wykorzystać jej możliwości. Podczas kierowania kamerą ze swojego stanowiska pracy przy komputerze w pojeździe do wideomonitoringu kanałów musi odkryć i szczegółowo zarejestrować każde uszkodzenie. Dopiero fachowa analiza i opis zdjęć zapewniają realistyczny obraz stanu badanego obiektu. Jest to praca, która wymaga koncentracji, fachowej wiedzy oraz doświadczenia. „Nasi inspektorzy ds. wideomoni-

14 specjalnych wozów serwisowych do czyszczenia kanałów z najnowocześniejszą techniką TV umożliwia inspekcję kanałów i studzienek

toringu są doskonale przeszkolonymi fachowcami, mogącymi pochwalić się wieloletnim doświadczeniem. Poziomowi ich umiejętności odpowiada jakość kontroli. Zewnętrzne biura inżynieryjne i rzeczoznawcy, którzy korzystają z wyników naszych badań podczas planowania prac renowacyjnych, zawsze to potwierdzają” – wyjaśnia Bernd Engelhardt, kierownik działu serwisu kanałów zakładu Kolonia-Niehl.

Podczas inspekcji zawsze wymagane jest czyszczenie

Bernd Engelhardt oraz jego współpracownicy widzą jeszcze jedną zaletę oferowanego przez spółkę BUCHEN pakietu usług czyszczenia, inspekcji i kontroli szczelności. „Nasza firma już od dawna cieszy się bardzo dobrą opinią jako specjalista w zakresie czyszczenia. Ponieważ przed każdą inspekcją instalacji kanalizacyjnej konieczne jest jej wyczyszczenie, możemy zaoferować taką połączoną usługę niemal w każdym przypadku. Zapewniona jest wszechstronna obsługa”. Możliwe jest czyszczenie nawet złożonych instalacji kanalizacyjnych z długimi odcinkami do 400 metrów, a także dużymi profilami i profilami specjalnymi, za pomocą specjalnych urządzeń. „Nawet jeśli sytuacja na miejscu okazuje się trudna i na przykład konieczne jest zejście do jednego z kanałów, aby wykonać pracę ręcznie, nie stanowi to dla nas żadnego problemu. Posiadamy optymalne wyposażenie do każdej sytuacji”, wyjaśnia Bernd Engelhardt.

Ostatni etap – kontrola szczelności

Ponieważ nawet w idealnie czystych kanałach i systemach rur małe przecieki czy uszkodzenia uszczelnień mogą zostać przeoczone także przez doświadczonego inspektora, każda inspekcja sanitarna czy renowacja kończy się kontrolą szczelności. Podczas kontroli badane przewody są zasilane środkiem kontrolnym – powietrzem lub wodą, a następnie przeprowadza się próbę ciśnienia. W różnych normach DIN EN opisano dokładny przebieg tego typu kontroli. Dlatego także to zadanie przekazujemy w ręce przeszkolonych i wykwalifikowanych fachowców.

Wysoki potencjał zagrożenia, krótkie odstępy inspekcyjne

Czas pomiędzy kolejnymi inspekcjami zależy od potencjału zagrożenia oraz wielkości instalacji. Duże instalacje, takie jak zakłady przemysłowe, chemiczne, petrochemiczne oraz energetyczne, podlegają rozporządzeniu VAwS (rozporządzenie dotyczące obchodzenia się z substancjami szkodliwymi dla środowiska wodnego). W tych przypadkach konieczne są szczególnie wysokie nakłady, ponieważ przez te instalacje kanalizacyjne przepływają częściowo również substancje szkodliwe dla środowiska. Co pięć lat należy z tego powodu sprawdzić cały system pod kątem szczelności. W środowisku przemysłowym sprawdza się często wymagające szcze-

gólnych względów obszary – na przykład podczas kontroli instalacji oddzielania substancji łatwo topliwych, benzyny czy tłuszczu. Tutaj zasadniczo inspekcja przewodów doprowadzających jest obowiązkowa. Kolejnym przykładem są chłodzone olejem transformatory w dużych stacjach elektroenergetycznych. Są one umieszczone na zbiornikach i podłączone do instalacji oddzielania. Cały system rur takiej instalacji podlega co pięć lat inspekcji oraz kontroli szczelności.

„Nawet jeśli sytuacja na miejscu okazuje się trudna, nie stanowi to dla nas problemu”.

Bernd Engelhardt, kierownik działu serwisu kanałów

Do drugiej dużej grupy klientów spółki BUCHEN zajmującej się oczyszczaniem i inspekcją kanałów, należą zakłady mieszczące się na terenie ponad trzech hektarów. W Nadrenii Północnej-Westfalii mają one od 1995 roku obowiązek regularnej, fachowej kontroli kanałów kanalizacji deszczowej, kanałów ściekowych oraz kanałów wody zmieszanej. Do trzeciej grupy należą właściciele prywatnych domów. Oni również muszą zlecać kontrolę swoich systemów kanalizacyjnych w różnych terminach, także w przypadku nowych budynków, po remontach lub istotnych przebudowach. Terminy kontroli są regulowane w rozporządzeniach gminnych i zależą od tego, czy działka znajduje się na terenie strefy ochrony wód.

To przede wszystkim w przypadku dużych zakładów przemysłowych o rozbudowanych sieciach przewodów i kanałów umowa ramowa na usługi konserwacji i inspekcji kanalizacji może być korzystnym rozwiązaniem. Jest to uzasadnione tym, że wysokie wymagania dotyczące ochrony środowiska wiążą się z koniecznością częstych inspekcji. W dużych zakładach ekipa zajmująca się wideomonitoringiem może pracować nawet przez wiele tygodni czy miesięcy. Z kolei kontrola kanalizacji w domku jednorodzinnym wraz z czyszczeniem zajmuje z reguły trzy, cztery godziny. Bernd Engelhardt: „Zarówno klienci prywatni, jak i duże zakłady przemysłowe mogą się do nas zwrócić po fachową pomoc w razie konieczności przeprowadzenia inspekcji”.

NOWOCZESNA TECHNOLOGIA, NOWE OBSZARY ZASTOSOWAŃ

Dzięki nowoczesnemu skanerowi kopułkowemu 3D pracownicy spółki BUCHEN zajmą się nowymi obszarami. Inspekcje odbywają się teraz nie tylko pod ziemią, ale również na wysokościach. Kamera to bowiem doskonale rozwiązanie w przypadku wymaganych przepisami budowlanymi kontroli kominów przemysłowych. Najświeższy przykład: trzy kominy kotłowni grzewczej na terenach targowych w Kolonii.

Regularne inspekcje i fachowe kontrole systemów ściekowych i kanalizacji są wymagane przepisami prawa. Dotyczy to zarówno dużych zakładów przemysłowych, jak i właścicieli prywatnych domów

Szczyt możliwości

RENOWACJA BAZYLIKI ŚW. MARCINA W AMBERGU PRZY UŻYCIU PRZEMYŚLANYCH KONSTRUKCJI RUSZTOWAŃ

XERVON®

WORKING FOR THE FUTURE

Ustawienie rusztowań na wieżach kościelnych jest zazwyczaj bardzo wymagające. Ważnym zadaniem jest bezpieczne rozłożenie wszystkich występujących obciążeń. W przypadku bazyliki św. Marcina w Ambergu ta kwestia również miała ogromne znaczenie. Specjaliści ds. rusztowań ze spółki-córki REMONDIS, XERVON, musieli opracować odpowiedni plan przygotowania wieży do renowacji, aby zapewnić pracownikom bezpieczeństwo i odpowiednie warunki pracy.

200t

materiału na rusztowanie

25t

stalowych dźwigarów

Za pomocą konstrukcji wymagającej dużego nakładu materiałów udało się sprostać szczególnym wymaganiom związanym z rozłożeniem ciężaru

Wieża św. Marcina ma 92 metry wysokości. Obecnie samej wieży nie widać, ponieważ budowla (o wymiarze podstawy: 12 metrów) jest całkowicie, wraz z miedzianą kopułą cebulastą, pokryta rusztowaniem. Zespół, który zajmował się ustawieniem tego rusztowania, składał się niekiedy aż z siedmiu monterów. Prace nad złożoną konstrukcją trwały kilka tygodni. Zużyto 200 ton materiału rusztowań oraz 25 ton dźwigarów stalowych. W trakcie postępującej renowacji rusztowanie było uzupełniane, na przykład odpornymi na zarysowanie i pyłoszczelnymi osłonami z tkaniny, potrzebnymi podczas prac przy elewacji. Montaż rusztowania nie był łatwym zadaniem, m.in. ze względu na ograniczony dostęp do wieży. Na przykład strona północna znajduje się w obszarze dostępnym dla pieszych, dlatego wszystkie dostawy

materiałów oraz prace przy użyciu dźwigów mogły się odbywać tylko w ściśle określonych porach.

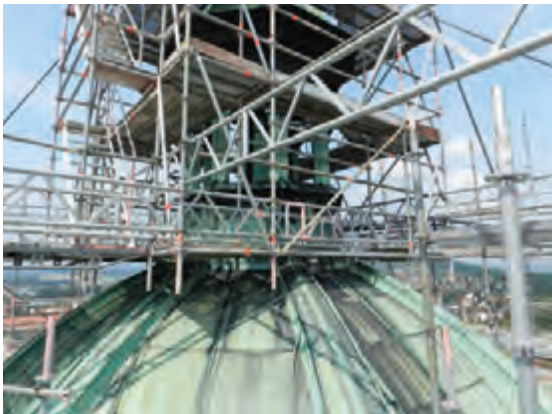
Dostęp dla wszystkich robotników

Ogromne uszkodzenia wieży wiązały się z koniecznością przeprowadzenia licznych napraw – od restauracji murów z kamienia naturalnego przez odnowienie zabytkowych belek stropowych aż po prace blacharskie na kopule wieży.

Aby zapewnić rzemieślnikom wykonującym zlecenie bezpieczny dostęp oraz ergonomiczne warunki pracy, specjaliści ds. rusztowań ze spółki XERVON region Północ-Zachód opracowali złożoną konstrukcję rusztowań. Umożliwia ona odprowadzenie wszystkich występujących obciążeń na nośne

92-metrowa wieża bazyliki św. Marcina w Ambergu pokryta rusztowaniem

Konstrukcja rusztowania XERVON na bazylice w Ambergu została bardzo szczegółowo zaplanowana i obliczona – jest to imponujący przykład fachowego ustawiania rusztowań

podłoże. Ze względu na warunki miejscowe obciążenia mogą być skierowane bezpośrednio i prostoliniowo w dół tylko w kilku miejscach. Dopiero zręczne przekierowanie i rozdzielanie obciążeń za pomocą specjalnych konstrukcji dźwigarów kratowych oraz dźwigarów stalowych umożliwia właściwe rozłożenie obciążeń.

Ze względu na wiele szczególnych wymagań rusztowanie nie jest standardową konstrukcją, ale zaplanowanym i obliczonym w szczegółach unikatowym projektem. Strona zachodnia wieży, o długości 23 metrów, która graniczy bezpośrednio z rzeką Vils, jest wyposażona na całej długości w ochronę przed wodą napływową, czyli zabezpieczenie przeciwpowodziowe. Dlatego w tym obszarze rusztowanie zostało ustawione na specjalnej konstrukcji nośnej. Przyjmuje ona siły występujące w przypadku powodzi, które powstają na przykład ze względu na wysoką prędkość strumienia wody. Specjalnej konstrukcji wymagała także strona wschodnia, gdzie położono robocze rusztowanie wspornikowe nad powierzchnią dachu nawy kościelnej. Obciążenia są tutaj przekazywane przez konstrukcję stalową bezpośrednio do wieży lub za pośrednictwem dźwigarów kratowych do wysokich obciążeń na konstrukcję rusztowań strony północnej i południowej. Na stronie północnej poszerzono w tym celu powierzchnię podstawy rusztowania. Tam jednak konieczna była realizacja kolejnego, skomplikowanego zadania – należało wykonać około 20-metrowe rusztowanie wolnostojące.

Robotnicy mają zapewniony dostęp od strony południowej. Również tutaj powierzchnia podstawy rusztowania jest rozszerzona, co zwiększa jej odporność na obciążenia. Rozszerzenie sięga do 30 metrów wysokości i kończy się platformą ładunkową z dźwigarów stalowych o powierzchni 100 metrów kwadratowych. Tutaj na górę prowadzi dźwig osobowy i towarowy o nośności 1500 kilogramów, który jest

zintegrowany z konstrukcją rusztowania. Drugi dźwig o udźwigu użytecznym wynoszącym 500 kilogramów prowadzi z tej platformy roboczej na wysokość 80 metrów, gdzie wieje silny wiatr. Wiatr, który na dole jest odbierany jako delikatna bryza, tutaj na górze szarpie z dużą siłą rusztowaniem i osłoną.

Jednak ekspertom z firmy XERVON udało się przezwyciężyć te trudności. Dużą rolę w wykonaniu prac na czas odegrało ich doświadczenie nabyte w licznych podobnych projektach oraz przemyślany system dostępu. Udało się już wykonać istotną część renowacji wieży, pomimo że była ona bardziej uszkodzona, niż pierwotnie zakładano. Prace renowacyjne na bazylice św. Marcina w Ambergu będą trwały jednak jeszcze długo. Jako kolejny etap planuje się wzniesienie rusztowania wzdłuż całej nawy kościoła w celu odnowienia elewacji z piaskowca oraz cennych okien witrażowych.

Więcej informacji na temat przedsiębiorstwa dostępnych jest na stronie unterxervon.com

BAZYLIKA W AMBERGU

Zabytkowe miasto Amberg (liczące około 42 000 mieszkańców) zaliczane jest do jednych z najlepiej zachowanych lokacji średniowiecznych Europy, leży około 60 kilometrów na wschód od Norymbergi nad rzeką Vils. W centrum miasta, na rynku, wznosi się bazylika św. Marcina. Jej długość wynosi 72 metry, a szerokość 20,5 metrów, co sprawia, że obok katedry w Regensburgu jest uznawana za największy kościół Górnego Palatynatu. Jej budowę rozpoczęto w 1421 roku, a w roku 1727 zakończono nową konstrukcję piętra wieży. W międzyczasie podlegała licznym i różnorodnym wpływom. Gotyk, renesans, barok, reformacja i kontrreformacja odegrały znaczną rolę w historii kościoła św. Marcina w Ambergu. Obecnie bazylika św. Marcina jest to kościół halowy w stylu późnego gotyku z wnętrzami charakterystycznymi dla neogotyku. Architektonicznym znakiem rozpoznawczym tej budowli są trzy nawy o równej wysokości i wspólnym dachu dwuspadowym.

Gospodarka prywatna – więcej miejsc pracy za sprawą jakości i efektywności

POZYTYWNY WPŁYW TAKŻE NA GOSPODARKĘ KOMUNALNĄ

Chociaż aktualna tendencja upaństwowienia w zakresie rekommunalizacji wydaje się mówić innym językiem, zarówno fachowcy gospodarczy, jak i płatnicy z coraz większym sceptycyzmem spoglądają na zaangażowanie gmin w procesy komercyjne. Pozostawiona sama sobie gmina skazana jest na straty w prowadzeniu działalności gospodarczej. W zależności od lokalnej sytuacji politycznej kluczowym argumentem zwolenników tego rozwiązania są domniemane pewne miejsca pracy w przedsiębiorstwach komunalnych. Czy ten argument jest trafny? Zestawienie faktów wykazuje interesujące zależności.

Szczególnie istotne jest w tym zakresie zażegnanie ryzyka dla mieszkańców i zabezpieczenie miejsc pracy

W 20. raporcie rocznym niezależnej komisji antymonopolowej, która doradza rządowi federalnemu, w odniesieniu do komunalnej działalności gospodarczej zawarto następujące spostrzeżenia: „Rozszerzenie komunalnej aktywności gospodarczej może prowadzić do ograniczenia konkurencji i do tego, że istotne ryzyko finansowe zostanie przeniesione na mieszkańców” – stwierdza przewodniczący Komisji Antymonopolowej, prof. Daniel Zimmer. Wysokość opłat w przedsiębiorstwach komunalnych nie podlega obecnie skutecznej kontroli, przez co mieszkańcy są dodatkowo obciążeni. Dlatego występują odpowiednie warunki dla stworzenia lepszego nadzoru przez mieszkańców, decydentów i instancje nadzoru w zakresie komunalnej działalności gospodarczej.

W odniesieniu do gospodarowania odpadami komisja antymonopolowa zajmuje jednoznaczne stanowisko.

W informacji prasowej z lipca 2014 r. czytamy: „Przy utylizacji odpadów siedliskowych już od dawna efektywne przetargi, zwłaszcza na obszarach wiejskich, pokazują, że prywatne przedsiębiorstwa świadczą niezbędne usługi przynajmniej na tym samym poziomie jakościowym, co firmy komunalne.

Wiele argumentów przemawia za tym, że rozszerzenie przetargów komunalnych poza utylizację odpadów siedliskowych przyniosłoby nie tylko korzyści dla mieszkańców, ale też korzyści ekologiczne”. Ta ostatnia kwestia wynika przede wszystkim z faktu, że niemal wszystkie instalacje do przetwarzania materiałów, a tym samym do odzyskiwania surowców odnawialnych, jak aluminium, miedź, papier i tworzywa sztuczne, są nabywane w ramach prywatnych inwestycji i eksploatowane przez prywatne przedsiębiorstwa. Następuje to w porozumieniu z obowiązującym europejskim prawem w sprawie odpadów, w którym przetwarzanie materiałowe ma drugi najwyższy priorytet po unikaniu generowania odpadów. To, że wiele gmin w minionych dekadach decydowało się raczej na przetwarzanie termiczne odpadów, jest wprawdzie zrozumiałe pod względem historycznym i politycznym, ale dzisiaj, także dzięki malejącym cenom spalania i przeobrażeniom świadomości ekologicznej, wydaje się nieaktualne.

Trzy przykłady z tak zwanego sektora komunalnych usług publicznych: gospodarki odpadami, gospodarki wodnej

Partnerstwa publiczno-prywatne stanowią przyszłościowy model wyższej jakości i efektywności

i publicznego transportu osobowego przekonują, że rzekomo pewne miejsca pracy nie są wcale tak bezpieczne, jak się o tym przekonuje (patrz grafika). Przykładowo Berlińskie Wodociągi (Berliner Wasserbetriebe) w przedziale lat 1994-2013 zredukowały swoją załogę o około 38 procent.

W tym samym czasie Berlińskie Zakłady Oczyszczania Miasta (Berliner Stadtreinigungsbetriebe) zredukowały zatrudnienie o około 47 procent. W Rheinbahn liczba osób zatrudnionych zmniejszyła się od w latach 1992-2013 o niemal 38 procent.

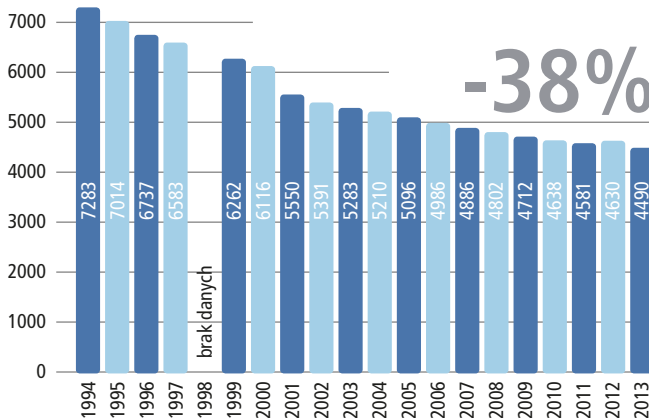
Wiele udanych przypadków partnerstwa publiczno-prywatnego, także z udziałem REMONDIS, przekonuje, że zarówno w kwestii efektywności ekonomicznej i operatywnej, jak i w odniesieniu do zwiększania i utrzymania liczby miejsc pracy jest to znacznie lepsze rozwiązanie.

Wystarczy przywołać przykład FES, największego partnerstwa publiczno-prywatnego: REMONDIS z miastem Frankfurt. Na początku wspólnych działań w roku 1995 roku dla Frankfurter Entsorgungs- und Service GmbH pracowało 1529 osób. Dzisiaj pracowników jest już 1669; zapewniają oni najwyższą jakość usług i maksymalną stabilność opłat. Ten przykład dobitnie pokazuje korzyści partnerstwa publiczno-prywatnego, także w rozumieniu polityki zatrudnienia. Imponujące jest tutaj ogólne zestawienie kształtowania się zatrudnienia w REMONDIS i w jej przedsiębiorstwach zależnych. Od roku 1999 ta zarządzana rodzinnie grupa przedsiębiorstw zwiększyła liczbę miejsc pracy o 243 procent, a globalnie nawet o 342 procent do prawie 59 000 pracowników zatrudnianych dzisiaj. Te wartości i zobowiązanie do zapewnienia jak najlepszego stosunku ceny do jakości sprawiają, że REMONDIS umożliwia zwiększenie efektywności także u swoich partnerów komunalnych. Czy to w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, czy też działalności usługodawcy angażowanego przez gminy: jakość, efektywność i stabilność zatrudnienia można zwiększać przede wszystkim przez partnerską współpracę.

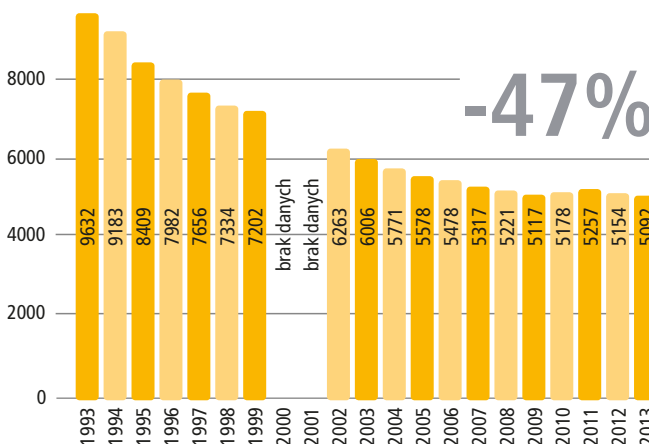
Rozwój liczby pracowników

Ocena długofalowa wybranych dużych przedsiębiorstw w większości przypadków pod zarządem komunalnym

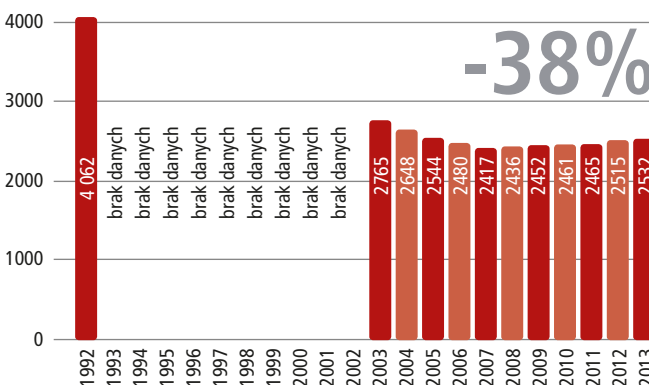
Przykład „woda”: Przedsiębiorstwo Berliner Wasserbetriebe w latach od 1994 do 2013 zredukowały zatrudnienie o 38 procent

Przykład „Utylizacja”: Berliner Stadtreinigungsbetriebe w latach od 1993 do 2013 zredukowały swoją załogę o 47 procent

Przykład „ÖPNV/SPNV”: W Rheinbahn liczba osób zatrudnionych zmniejszyła się w latach 1992-2013 o niemal 38 procent

Rozwiązania problemów związanych z wodą w Indiach

SPÓŁKA REMONDIS AQUA BIERZE UDZIAŁ W DŁUGOTERMINOWEJ INICJATYWIE POLEPSZENIA JAKOŚCI WODY

Technologia ochrony środowiska. Indyjski przemysł wymaga nadrobienia dużych zaległości w dziedzinie zarządzania zasobami wody. Inwestycje w instalacje i konserwację oraz wykształcenie specjalistów są teraz koniecznością. Zasoby wody gruntowej i wody powierzchniowej w Indiach kurczą się. Sam przemysł zużywa od 5 do 10 procent zapotrzebowania na wodę i jest to tendencja wzrostowa. Jednocześnie fabryki, elektrownie i rafinerie produkują znaczną część ogólnej ilości ścieków. Według doniesień ponad sześć miliardów litrów nieoczyszczonych ścieków wpływa rocznie do okolicznych wód. Nowy rząd zamierza przeciwdziałać temu poprzez nową edycję programu „Clean Ganga Mission”.

Święta rzeka Ganges, o długości 2500 kilometrów, której ekosystem stracił równowagę, ma zostać oczyszczona, a zakłady przemysłowe, miasta i wsie mają zostać objęte zakazem wlewania do rzek i jezior wody szarej i czarnej. Aby zrealizować ten ambitny plan, indyjski rząd wyraźnie poprosił Niemcy o pomoc ze względu na szerokie doświadczenie tego kraju w zakresie gospodarki wodnej oraz doskonałą opinię, jaką cieszy się on w dziedzinie zarządzania projektami.

Technologia uzdatniania świeżej wody oraz oczyszczania ścieków jest w Indiach w znacznym stopniu już dostępna. Liczne krajowe i zagraniczne firmy, w tym również spółka REMONDIS Aqua, są obecne na rynku, dostarczając wyposażenie i budując instalacje. Potencjał jest ogromny, ale realizacja projektów na subkontynencie indyjskim wiąże się z wyzwaniami chociażby ze względu na samą jego wielkość. Tylko niewiele przedsiębiorstw przemysłowych – przede wszystkim firmy międzynarodowe oraz kilka większych firm krajowych – ma do dyspozycji nowoczesne

instalacje. Wymagania ustawowe dotyczące oczyszczania ścieków są stopniowo zaostrzane i w niektórych obszarach są uznawane za wystarczające, ale w przypadku uzdatniania ścieków brakuje odpowiednich regulacji. Rzeczywistym problemem jest bez wątpienia brak implementacji przepisów przez państwo. W szczególności zakłady państwowe często nie są odpowiednio kontrolowane przez odpowiednie urzędy. Firmy prywatne również znajdują sposoby, aby obejść obowiązek zastosowania się do norm, ponieważ system nie jest przejrzysty.

Małe zakłady, które przyczyniają się do powstawania około 40 procent ścieków przemysłowych, niekiedy wspólnie zarządzają zasobami wodnymi. Rząd wspiera takie projekty i już od ponad 20 lat dotuje programy „Common Effluent Treatment Plants”. Dotychczas powstało około 250 wspólnych oczyszczalni ścieków tego typu. „Zakłady te nie radzą sobie jednak często z prawidłową konserwacją i obsługą”, wyjaśnia pan Anshuman, wicedyrektor działu Water Resources Division z instytutu The Energy and Resources Institute.

Czysta woda to dla Indii
trudny w realizacji projekt

Tutaj pojawiają się szanse dla usługodawców, którzy mogą doradzać lub całkowicie przejąć gospodarkę wodną. Spółka REMONDIS Aqua już teraz jest zaangażowana w taką działalność.

W perspektywie długoterminowej Indie będą musiały zainwestować w przeszkolenie fachowców. Brakuje specjalistycznych kierunków studiów, zorientowanych na praktykę. Przedstawiciele niemieckiej gospodarki wodnej, DIHK-Bildungs-GmbH (jednostka niemieckiej izby

przemysłowo-handlowej odpowiedzialna za edukację) oraz niemiecka zagraniczna izba handlowa współpracująca z Indiami przygotowują obecnie program szkoleń z zakresu przemysłowego oczyszczania ścieków. Finansowany przez niemieckie ministerstwo edukacji i badań projekt BIBS (z niem. transfer kształcenia w zakresie komunalnej gospodarki wodnej do Indii) koncentruje się ponadto na opracowaniu programu kształcenia oraz doskonalenia zawodowego w zakresie całej gospodarki wodnej.

Inwestycje w instalacje oraz wykształcenie specjalistów są teraz koniecznością

Wywiad z Thomasem Blockiem, prezesem spółki REMONDIS Aqua (India) Pvt. Ltd.

REMONDIS Aqua (India) Pvt. Ltd. bierze udział zarówno w gminnych, jak i przemysłowych projektach związanych z gospodarką wodną w Indiach. Od 2012 do 2014 roku spółka-córka grupy przedsiębiorstw REMONDIS zrealizowała szereg projektów mających na celu zwiększenie wydajności wodnej i energetycznej w indyjskim przemyśle cukrowym. Firma REMONDIS uzyskała wsparcie przede wszystkim ze strony spółki DEG (niemieckiej spółki inwestycyjno-rozwojowej) w ramach programu develoPPP.de.

1. Poddano analizie dwanaście przedsiębiorstw branży cukrowej, w tym dziesięć spółdzielni, w stanie Maharasztra. Jak duża była konieczność wprowadzenia zmian w tych zakładach?

W przypadku przynajmniej 80 procent spółdzielni cukierniczych występowało znaczne zapotrzebowanie na zmiany w całym łańcuchu gospodarki wodnej. Należałoby rozbudować istniejące instalacje oraz zainwestować w nowe. Ponadto pracownicy nie mają odpowiedniej wiedzy fachowej. Natomiast stan wyposażenia oraz znajomość procesów w przedsiębiorstwach prywatnych wypada znacznie lepiej.

2. Jakie były początkowe reakcje na program?

Firmy były od początku bardzo otwarte. Kadra zarządzająca oraz przede wszystkim inżynierowie byli bardzo zainteresowani wymianą wiedzy z zagraniczną firmą na temat nowych i nowoczesnych technologii.

3. Jakie środki mające na celu zwiększenie wydajności zasobów zostały zaproponowane?

Miały one przede wszystkim na celu redukcję zużycia wody. Ponadto wypracowaliśmy propozycje oszczędzania energii, począwszy od wydajnej eksploatacji pomp aż po uzyskiwanie energii z odpadów organicznych.

4. W jakim stopniu spółdzielnie były rzeczywiście gotowe wdrożyć zaproponowane rozwiązania?

Przed wszystkim nasze propozycje dotyczące szkoleń – teoretycznych oraz praktycznych – spotkały się z bardzo dobrym przyjęciem. W trakcie wdrażania środków technicznych często okazywało się, że nie ma na nie miejsca w budżecie. Ponadto zmiany utrudniały struktury i procesy zarządzania w spółdzielniach oraz niska świadomość ekologiczna.

5. Zajmuje się Pan również gospodarką wodną w innych indyjskich firmach. Jaki jest największy potencjał Indii?

Współpraca przedsiębiorstw państwowych z zagranicznymi firmami jest nadal utrudniona pomimo dużego zapotrzebowania na fachową wiedzę. Procedury zamówień publicznych są częściowo nieprzejrzyste, a praktyki płatnicze nie są zadowolające. Gospodarowanie wodą wiąże się obecnie z dużymi szansami dla większych prywatnych firm. Zasadniczo wszystkie sektory przemysłu muszą poczynić w najbliższych latach znaczne inwestycje. W szczególności w niektórych dynamicznie rozwijających się branżach produktów konsumenckich oczekujemy wysokiego zapotrzebowania na oferowane przez nas usługi. Takimi branżami są na przykład przetwórstwo żywności oraz przemysł farmaceutyczny.

Thomas Block, dyrektor zarządzający REMONDIS Aqua (India) Pvt. Ltd.

Nowa współpraca sektora prywatnego z publicznym – spółka REMONDIS Aqua w Polsce

DZIĘKI PROJEKTOWI „WYSZOGRÓD” DO WISŁY BĘDZIE WPŁYWAŁA CZYSTA WODA

 80 000 m³

ścieków przetwarza się rocznie w oczyszczalni ścieków w Wyszogrodzie

 190 000 m³

wody użytkowej udostępnia się klientom prywatnym i przemysłowym

Grupa REMONDIS Aqua kontynuuje swoją działalność międzynarodową w Polsce. Po zakupie przez grupę REMONDIS 40 procent udziałów w spółce gminy miejskiej i wiejskiej Trzemeszno w czerwcu 2014 roku kolejne miasto może korzystać z zalet partnerstwa sektora publicznego i prywatnego oraz doświadczenia grupy REMONDIS w dziedzinie nowoczesnej gospodarki wodnej.

Przemysłane i dostosowane do potrzeb koncepcje będą w przyszłości umożliwiały współpracę w celu sprostania rosnącym wyzwaniom w zakresie gospodarki wodnej, którym muszą sprostać gminy

Dzięki zakupowi udziałów mniejszościowych w spółce komunalnej Zakład Gospodarki Komunalnej w Wyszogrodzie Sp. z o. o. (ZGK) oraz przejściu odpowiedzialności za prowadzenie tego zakładu można było opracować optymalne dla wszystkich zainteresowanych ramy umowy.

Gmina miejska i wiejska Wyszogród położona jest na zachód od Warszawy, na wzniesieniu. Zapewniony jest

stamtąd okazały widok na Wisłę, która w Niemczech znana jest pod nazwą Weichsel. Ze względu na to położenie ogromne znaczenie ma kwestia optymalnego oczyszczania ścieków, aby mogły zostać odprowadzone do rzeki jako czysta woda. Zaawansowane technologicznie środki służą dalszemu zwiększeniu jakości wody w Wiśle.

Burmistrz Mariusz Bieniek (w środku) podczas podpisywania umowy

Przedsiębiorstwo wodne w Wyszogrodzie przeszło kompleksową modernizację

Także w Kobylnikach technika instalacyjna gospodarki wodnej jest na najwyższym poziomie

Jednym z priorytetów wspólnych prac, które rozpoczęto 1 stycznia 2015 roku, jest również optymalizacja i automatyzacja miejscowej oczyszczalni. Ponadto 200-kilometrowa infrastruktura wodno-kanalizacyjna wymaga utrzymania i rozszerzenia. Ponad 6000 mieszkańców jest zaopatrywanych w wodę pitną poprzez trzy wodociągi. Należy tutaj zwrócić szczególną uwagę na lepsze połączenie stref zaopatrzenia, które pozwoli na optymalizację infrastruktury i przyniesie klientom dodatkowe korzyści, takie jak poprawa jakości oraz zwiększenie stabilności opłat.

Ponadto planowane jest uruchomienie przyjaznego klientom centrum obsługi, w którym mieszkańcy będą mogli uzyskać odpowiedzi na pytania związane z gospodarką wodną. Zastosowanie nowoczesnych technologii ułatwi rozliczenie z klientami. Również w Wyszogrodzie spółka REMONDIS Aqua wygrała z konkurencją w przetargu publicznym. Jasne koncepcje zarządzania inwestycją przekonały przedstawicieli miasta oraz burmistrza Mariusza Bienięka do decyzji o długoletnim partnerstwie ze spółką REMONDIS.

Współpracę ułatwia bliskie sąsiedztwo miasta Drobin, w którym firma REMONDIS w ramach spółki z miastem już od 2006 roku jest odpowiedzialna za zarządzanie gospodarką wodną oraz usuwanie ścieków. Planowana wymiana doświadczenia oraz połączenie zasobów będą korzystne dla obu stron.

Jasne koncepcje zarządzania inwestycją przekonały przedstawicieli miasta oraz burmistrza Mariusza Bienięka (2 od lewej) do decyzji o długoletnim partnerstwie ze spółką REMONDIS

Woda pitna – czysta i bezpieczna

SYMULACJA AKCJI RATUNKOWEJ W ZBIORNIKU WODNYM ZAKOŃCZONA SUKCESEM

Bezpieczeństwo jest ważne nie tylko w przypadku samej wody, ale i funkcjonowania całego zakładu

Niezawodne i spełniające wymogi sanitarne zaopatrzenie w wodę pitną uchodzi w Niemczech za podstawową wartość oraz, m.in. dzięki dużym inwestycjom ze strony sektora prywatnego, naturalny stan rzeczy. Jednak również w przypadku czyszczenia zbiorników ciśnieniowych i zbiorników z wodą pitną bezpieczeństwo jest najwyższym priorytetem. Wasserverband Lausitz Betriebsführungs GmbH (WAL-Betrieb), spółka córka grupy REMONDIS Aqua, oraz miejscowa straż pożarna wykorzystały niedawną, planową kontrolę i czyszczenie zbiornika w stacji zwiększania ciśnienia w Senftenbergu, aby przeciwżyć prowadzenie akcji ratowniczej.

Celem ćwiczenia była gotowość do szybkiego niesienia pomocy i ratowania osoby w razie wypadku, który miejmy nadzieję, nigdy się nie wydarzy. W ścisłej współpracy pomiędzy kierownictwem zespołu ratunkowego zakładu WAL-Betrieb oraz strażą pożarną w Senftenbergu odbyła się próba ratowania poszkodowanego ze zbiornika zawierającego 5000 metrów sześciennych wody pitnej. W tym celu zastosowano sztywną, mierzącą około dziesięciu metrów, drabinkę. Trudne warunki oświetlenia oraz wąskie przejścia nawet dla doświadczonych strażaków stanowiły nie lada wyzwanie. „Na szczęście ekipa ratowników nie potrzebowała specjalnego sprzętu ochrony dróg oddechowych, ponieważ jakość wdychanego powietrza była odpowiednia. Taki sprzęt zazwyczaj utrudnia akcję ratowniczą w tak trudno dostępnych miejscach”, wyjaśnia Frank Albin, komendant straży pożarnej w Senftenbergu.

Jeden z pracowników zakładu WAL-Betrieb został wyciągnięty ze zbiornika na noszach ratunkowych stosowanych na morzu. Gdyby zdarzenie nie było jedynie próbą, mógłby następnie otrzymać pomoc medyczną.

Tylko poprzez ćwiczenia w „rzeczywistym obiekcie” można nabrać niezbędnej wprawy

Komendant straży pożarnej ocenił akcję bardzo pozytywnie. „Nasi strażacy zapoznali się z warunkami panującymi na miejscu, przeciwczyli technikę wyciągania ofiary ze zbiornika i są doskonale przygotowani do takich zdarzeń”. Z punktu widzenia kierownika zakładu ścisła współpraca z ekipą ratunkową straży pożarnej oraz ze służbą ratowniczą są nieodzownym elementem bezpieczeństwa pracy. „Dzięki temu ćwiczeniu chcieliśmy odkryć ewentualne słabe punkty oraz zyskać pewność, że w razie wszystkich możliwych sytuacji awaryjnych dostępna będzie szybka i profesjonalna pomoc. Podobne ćwiczenia przeprowadzaliśmy już w oczyszczalni ścieków Brieske/Senftenberg”, Roger Luchhesi, kierownik zakładu WAL-Betrieb, podsumowuje udany przebieg akcji.

Nurkowie przemysłowi w akcji

KOMORY FERMENTACYJNE GŁÓWNEJ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W GOSLAR ZOSTAŁY OCZYSZCZONE

Wykwalifikowani nurkowie ubrani w ciasne, gumowe kombinezony przykrywające całe ciało, z 12-kilogramowym hełmem na głowie oraz z wyposażeniem ważącym 65 kilogramów zanurzają się w osadach ściekowych. W ciepłej, lepkiej mieszance o temperaturze około 40 stopni, składającej się z brązowej wody oraz osadu przefermentowanego usuwają osady oraz substancje w postaci stałej. Na zlecenie spółki EURAWASSER dbają o nieprzerwaną pracę zakładu. Oszczędzają przy tym miliardy małych pomocników: bakterii, które są odpowiedzialne za rozkład substancji organicznych.

W centralnej oczyszczalni ścieków w Goslar, pomiędzy miejscowościami Oker i Vienenburg, nurkowie, zmieniając się co 70 minut, za pomocą ssawek wyczyścili 15-metrową komorę fermentacyjną. Siedemdziesięciominutowe zmiany są konieczne, ponieważ nurkowie muszą wynurzać się bardzo wolno. Jest to uwarunkowane nagromadzeniem azotu, który pod wodą tworzy się na stawach. Powoduje on bóle reumatoidalne, których można uniknąć dzięki powolnemu wynurzeniu się.

Stały kontakt głosowy z resztą zespołu na górze komory oraz wąż z wodą, którą w razie potrzeby można się nieco schłodzić, pomagają zachować spokój w ciemnościach. Pomocna w orientacji jest konsystencja otoczenia. Po środku komory fermentacyjnej mieszanka osadu ściekowego i wody jest najbardziej płynna. Im dalej od środka, tym gęstszy osad przefermentowany. Pracę ułatwiają inne pomoce – na przykład ułożone w poprzek drabinki.

Nurkowie przemysłowi muszą zachować możliwość oceny sytuacji także w mętnych osadach

„Przed 20 laty komora została po raz ostatni całkowicie odpompowana, wyczyszczona i odnowiona”, wyjaśnia Jörg Hinke, kierownik ds. technicznych gospodarki wodnej operatora oczyszczalni ścieków – spółki EURAWASSER. Osady zmniejszają pojemność komory fermentacyjnej przez co proces oczyszczania znacznie się opóźnia. Dzięki nowej metodzie czyszczenia przy współpracy z nurkami można zrezygnować z odpompowania całego osadu ściekowego. Komora nadal jest eksploatowana, a kultury bakterii, odpowiedzialne za pełny lub częściowy rozkład substancji organicznych ze ścieków, pozostają nienaruszone.

 EURAWASSER

Przerwy na dekompresję podczas wynurzenia są nieodzowne dla nurków przemysłowych

Film:
Czyszczenie komory fermentacyjnej w EURAWASSER

Niemieckie stowarzyszenie hotelowe wybiera REMONDIS jako „preferowanego partnera”

Stowarzyszenie branży hotelowej w Niemczech jest częścią „International Hotel Association” i reprezentuje interesy ponad 1 400 wiodących hoteli z segmentu hotelarstwa indywidualnego, kooperacyjnego i sieciowego, w relacjach z przedstawicielami polityki i opinią publiczną, na płaszczyźnie krajowej i międzynarodowej.

Częścią pracy stowarzyszenia jest wspieranie jego członków poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług przez wybranych partnerów. Do takich preferowanych partnerów zaliczają się wyłącznie wiodący usługodawcy

i dostawcy branży hotelowej, którzy cechują się długotrwałą wysoką jakością usług i produktów. Jako wieloletni partner różnych renomowanych sieci hotelowych, jak Maritim i Steigenberger, przedsiębiorstwo REMONDIS zostało wybrane preferowanym partnerem firm zrzeszonych w stowarzyszeniu hotelowym w zakresie zarządzania odpadami i recyklingu. Christoph Haub, menedżer ds. klientów kluczowych zajmujący się w REMONDIS branżą hotelową, cieszy się z tego zaszczytu: „To wyróżnienie jest potwierdzeniem naszej efektywnej pracy na rzecz branży hotelowej i jednoznaczna rekomendacją dla innych hoteli”.

Holandia: REMONDIS przejmuje komercyjną zbiórkę odpadów od Twente Milieu

Ze względu na wprowadzone wraz z europejskim prawem dotyczącym odpadów ograniczenie działalności komercyjnej zakładów publicznych, przeprowadzanie komercyjnej zbiórki odpadów z udziałem w obrotach powyżej 10 procent całkowitej działalności także w Holandii stanie się coraz poważniejszym problemem dla usługodawców komunalnych. Z tego względu komunalny usługodawca środowiskowy regionu Twente, Twente Milieu, odstąpił REMONDIS swoje aktywności w zakresie komercyjnej zbiórki odpadów. Ponieważ kluczowy zakres działalności Twente Milieu obejmuje realizowanie publiczno-prawnych zadań utylizacyjnych, zarządzanie i utrzymanie przestrzeni publicznej oraz odwadnianie, pod koniec ostatniego roku to przedsiębiorstwo komunalne zdecydowało się wyszukać odpowiedniego kandydata do przejęcia aktywności komercyjnych.

Na mocy umów ze skutkiem od 1 stycznia 2015 zadania te powierzono grupie REMONDIS, silnemu partnerowi, który od wielu lat działa w Holandii w zakresie zbierania i zgodnego z przepisami przetwarzania odpadów komercyjnych. Dyrektorzy Twente Milieu w ten sposób złożyli niezawodną deklarację, że usługi dla klientów komercyjnych także w przyszłości będą realizowane z najwyższą jakością.

Andreas Krawczik, dyrektor zarządzający, REMONDIS International, i Theo Lemmen, dyrektor zarządzający, Twente Milieu, dokumentują przekazanie komercyjnego zbierania odpadów

Aktualności dotyczące zgodności

Od początku roku 2015 dział ds. zgodności (Compliance) informuje o swoich działaniach. Chief Compliance Officer odwieża w tym celu spółki zarządzające grupy REMONDIS i przedstawia w nich nowe wnioski i obserwacje. Podczas swoich wystąpień zwraca on uwagę w szczególności na niedawno utworzoną rubrykę poświęconą zgodności, nie tylko na stronie internetowej przedsiębiorstwa, ale też w intranecie. Klienci REMONDIS znajdują na stronie remondis.de informacje dotyczące Systemu Zarządzania Zgodnością i będą mogli wydrukować odpowiednie broszury. Pracownicy mogą też pobierać przez intranet procedury oraz instrukcje dotyczące na przykład wzorów postępowania z zaproszeniami i prezentami. Przewiduje się przeszkolenie całego szczebla zarządzającego w roku 2015, a w razie potrzeby także później. dr Ernst-Joachim Grosche, Chief Compliance Officer

w REMONDIS, podkreśla znaczenie aktywności w zakresie zgodności: „Dla długotrwałego sukcesu przedsiębiorstwa konieczne jest zapewnienie zgodności z międzynarodowymi standardami dotyczącymi treści Compliance. W tym celu kontynuujemy wewnętrzną i zewnętrzną kampanię informacyjną”.

Dr Ernst-Joachim Grosche, kierownik ds. Compliance i Zhanna Barysiuk, asystentka kierownika ds. Compliance są nowymi osobami kontaktowymi, które odpowiadają na wszelkie pytania dotyczące Corporate Compliance

REMONDIS informuje o możliwościach kariery zawodowej podczas Business Day 2014.

Już od 16 lat „Business Day” uczelni w Münster przyciąga znamienite firmy. Obok czterestu innych przedsiębiorstw z regionu, dnia 18.11.2014 r. także REMONDIS po raz pierwszy otrzymał zaproszenie do udziału w tym wydarzeniu branżowym.

Pauline Schuschan (Dział kadr, REMONDIS International) i Hilke Bendfeld (Controlling REMONDIS International i absolwentka FH Münster) zaprezentowali wspólnie przedsiębiorstwo REMONDIS w auditorium. Wraz z Friederike Beerens (Dział kadr, REMONDIS International) i Robertem Märtingiem (Dział kadr, REMONDIS A&S), podczas indywidualnych rozmów na stanowisku targowym przedstawili

studentom różne możliwości rozpoczęcia kariery zawodowej w prowadzącym globalną działalność przedsiębiorstwie REMONDIS: w postaci praktyk, programu szkoleń lub bezpośredniego zatrudnienia.

Szczególnie warte odnotowania było to, że dwóch absolwentów „European Business Programme” (EBP), którzy dzisiaj są zatrudnieni w REMONDIS, nie omieszkali powrócić na chwilę do swojej dawnej uczelni. Z okazji Business Day Martin Melms (dyrektor zarządzający w REMONDIS International i absolwent FH Münster) i Hilke Bendfeld wspierali na miejscu zespół targowy i informowali zainteresowanych studentów o szczeblach ich kariery zawodowej w REMONDIS.

Od lewej do prawej: Pauline Schuschan (Dział kadr, REMONDIS International), Hilke Bendfeld (Controlling REMONDIS International i absolwentka FH Münster), Friederike Beerens (Dział kadr, REMONDIS International) i Robert Märting (Dział kadr, REMONDIS A&S)

Bohaterowie klimatu

ZWYKLI LUDZIE MAJĄ NAJWIĘKSZY WKŁAD W OCHRONĘ ŚRODOWISKA

Ponad 30 500 ludzi na całym świecie pracuje dla REMONDIS. Każdego dnia robią to, co do nich należy, gromadzą i transportują surowce wtórne z różnych systemów kontenerowych, rozdzielają je i sortują, przygotowują materiały w celu uzyskania surowców o najwyższej jakości lub angażują się w badania i rozwój, zmierzając do ochrony środowiska i oszczędności zasobów. Łączy ich jedno, pracują – każdy w swojej dziedzinie – na rzecz zrównoważonego rozwoju dla dobra wszystkich. Spośród wielu naszych bohaterów klimatu wybraliśmy trzy osoby, których wkład chcielibyśmy tutaj docenić.

Frank Schmitz, zawodowy kierowca

Pracuje w zawodzie od 2007 roku i codziennie pokonuje swoim samochodem do zbiórki odpadów trasy na południu Münsterlandu oraz obsługuje parkingi wzdłuż autostrady 45. Odbiera nie tylko odpady przeznaczone do obróbki termicznej, dzięki czemu zapobiegamy emisji skrajnie szkodliwego dla środowiska metanu. W zależności od dnia zbiórki Frank Schmitz przewozi swoją ciężarówką prawie wszystkie nadające się do recyklingu surowce wtórne – od odpadów organicznych, poprzez lekkie opakowania z kontenerów na tworzywa sztuczne, po papier, tekturę i kartony. Poprzez swoją pracę spełnia warunek niezbędny do odzysku surowców. Tym samym Frank Schmitz, prywatnie zagorzały kibic drużyny piłkarskiej Borussia Dortmund, wnosi istotny wkład w ograniczenie emisji CO₂ i zmniejszenie zużycia surowców pierwotnych.

Dziękujemy, Frank!

Frank Schmitz, zawodowy kierowca w REMONDIS i bohater klimatu

Markus Zander, sortowacz

Bez niego i jego zespołu recykling sprzętu elektrotechnicznego byłby praktycznie niemożliwy. Od 2011 roku Markus Zander jest odpowiedzialny za usuwanie z materiału wejściowego szkodliwych i niepożądanych substancji przed jego właściwą utylizacją. Ponieważ na przykład baterii i akumulatorów nie wolno poddać działaniu kruszarki, dopiero Markus poprzez swoją pracę umożliwia właściwy recykling, a tym samym ochronę klimatu. Swoje motto „Szybkość jest decydująca” realizuje nie tylko w pracy. W wolnym czasie jako DJ techno miksuje kawałki muzyczne.

Dziękujemy Markus!

Markus Zander, sortowacz w REMONDIS i bohater klimatu

Melanie Mehringskötter, inżynier chemik

Dyplomowany inżynier chemik uczyła się fachu „od zera”, a swoją karierę zaczęła, pracując jako laborantka. Od 2012 roku jest w REMONDIS i w dziale badań pracuje nad innowacyjnym procesem usuwania składowisk szlamu czerwonego i powtórny przetwarzaniem zawartych w nim materiałów, przede wszystkim aluminium, żelaza oraz rzadkiego metalu galu. Melanie Mehringskötter poprzez swoje badania w ramach projektu finansowanego przez Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań wnosi istotny wkład w zrównoważone oszczędzanie zasobów i bezpieczeństwo dostaw. A ponieważ emisje CO₂ przy recyklingu aluminium są 40 razy mniejsze niż przy jego produkcji, Melanie Mehringskötter ratuje nie tylko krajobrazy. Ona również jest prawdziwą bohaterką klimatu.

Dziękujemy, Melanie!

Melanie Mehringskötter, inżynier chemik w REMONDIS i bohater klimatu

◀ Norbert Rethmann podczas imprezy Kieler Kaufleute

▲ Od lewej do prawej: dyrektor zarządzający REMONDIS Aloys Oechtering obok Federalnego Ministra Ochrony Środowiska, Barbary Hendricks i Stefana Bölte, dyrektora zarządzającego w Gesellschaft des Kreises Coesfeld zur Förderung regenerativer Energien mbH (GFC) podczas wizytacji biogazowni w Coesfeld

▲ Peter Meiwald (po lewej), MdB, rzecznik ds. polityki ochrony środowiska frakcji Bundestagu Bündnis 90 / Zieloni i Hans Christian Markert (po prawej), MdL, rzecznik ds. ochrony środowiska, konsumentów i polityki antyatomowej frakcji Landtagu NRW Bündnis 90 / Zieloni podczas wizytacji zakładu Lippe w Lünen. Na środku: dyrektor zarządzający REMONDIS, Herwart Wilms

▲ Anja Büning, z działu dystrybucji wewnętrznej REMONDIS, objaśnia odwiedzającym targi didacta w Hanowerze inicjatywę edukacyjną WERTSTOFFPROFIS

◀ Dwaj „Wertstoffprofis” (pol. specjaliści ds. przetwarzania materiałów) REMONDIS, Friedhelm Susok i Jürgen Schardt na targach didacta w Hanowerze

Recykling w walce z niszczeniem klimatu

Niemcom udało się już osiągnąć pierwszy cel pośredni zdefiniowany w Protokole z Kioto: redukcję emisji metanu o współczynnik 20. Ten gaz wydzielający się podczas rozkładu materiałów organicznych na wysypiskach jest 26 razy bardziej szkodliwy dla klimatu niż dwutlenek węgla. Zamknięcie tych wysypisk i pełny recykling oraz ograniczenie emisji CO₂ przy spalaniu odpadów zbliżyły nas do osiągnięcia celów wyznaczonych przez Protokół z Kioto.